

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Kinas närmande till Afrika

- en etablering av ett motstånd mot västvärldens hegemoni?

Annika Eriksson

Institutionen för Globala Studier
Examensarbete för kandidatexamen i Globala Studier VT19
Bachelor thesis in Global Studies
Handledare: Michael Schultz

Abstract

China's rapprochement with Africa is an increasingly controversial topic in the Western world and not least is China's propensity to have a hegemonic agenda a recurring issue. A common claim is that China by emphasizing shared interests and solidarity in the South, aspires to win over African nations' solidarity to challenge the prevailing Western hegemony. It takes on its full meaning when considering the fact that both China and Africa have fallen victim to Western countries' exploitative imperialism. Moreover, this can be understood through the lens of the South-South cooperation (SSC) concept that was created during the process of decolonization and which is a commitment to create solidarity among postcolonial nations while strengthening the global South. Starting from these observations, this study has been conducted with the desire to clarify whether or not China in the light of an SSC-dynamic, aspires to win over the solidarity of African nations in order to challenge the Western hegemony. Thus, the purpose of this study is within the framework of SSC, to understand how China through the Chinese official discourse, can be interpreted to express a strengthening of its relation with Africa, with the intention to establish a resistance to Western hegemony. It will be approached with the theory of historical blocs which can be described as the result of social forces coming together against the existing hegemony in order to establish a new hegemony.

The results of this study can strengthen the perception that China by emphasizing shared interests and solidarity in the South, aspires to win over African nations' solidarity to challenge the Western powers. The study shows that the Chinese official discourse approaches Africa by emphasizing values characteristic for SSC. These contain anti-Western ideas aligned with the theory of historical blocs, a sign of an intention to establish a resistance to Western hegemony. However, the creation of a historical block presupposes that Africa similarly expresses a wish to unite with China, which is why it is essential that further research includes the African nations' view of China's rapprochement.

Keywords: historical blocs, South-South Cooperation (SSC) hegemony, China-Africa relations

Innehållsförteckning

1. INTRODUKTION.....	4
2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING.....	6
3. DISPOSITION.....	8
4. TIDIGARE FORSKNING	9
4.1 KONTEXT	9
4.2 SSC:S ROLL.....	9
4.3 SSC OCH KINAS PÅSTÅTT HEGEMONISKA ASPIRATIONER	10
5. TEORIANKNYTNING.....	13
5.1 KONTEXT	13
5.2 EN KONCEPTUALISERING AV SSC.....	13
5.3 EN KONCEPTUALISERING AV HISTORISKA BLOCK I RELATION TILL HEGEMONI	15
5.3.1 Inledning.....	15
5.3.2 Hegemoni.....	15
5.3.3 Historiska block med fokus på steg tre.....	16
6. METOD OCH MATERIAL.....	19
6.1 MATERIAL.....	19
6.2 VAL AV METOD	19
6.2.1 Analysredskap	20
6.2.2 Metoddiskussion	22
7. RESULTAT OCH ANALYS.....	23
7.1 ETAPP 1 - DEN OFFICIELLA KINESISKA DISKURSEN I RELATION TILL SSC	23
7.1.1 Inledning.....	23
7.1.2 Uppvisad SSC-dynamik i enlighet med idealtypen för SSC.....	23
7.1.3 Bruk av begrepp signifikativa för SSC	26
7.2 ETAPP 2 – KINA & STEG TRE I HISTORISKA BLOCK INOM RAMEN FÖR SCC.....	28
7.2.1 Inledning.....	28
7.2.2 Dokument 1: Kinas Afrikapolicy, 2006.....	30
7.2.3 Analys av dokument 1.....	31
7.2.4 Dokument 2: tal av Hu Jintao vid FOCAC:s toppmöte, 2006.....	33
7.2.5 Analys av dokument 2.....	34
7.2.6 Dokument 3: tal av Xi Jinping vid FOCAC:s toppmöte, 2015.....	36
7.2.7 Analys av dokument 3.....	36
7.2.8 Dokument 4 : tal av Xi Jinping vid FOCAC Summit, 2018	38
7.2.9 Analys av dokument 4.....	39
8. DISKUSSION.....	41
8.1 INLEDNING	41
8.2 ETT KINESISKT NÄRMANDE TILL AFRIKA.....	41
8.3 MOT ETT KINESISKT GLOBALT LEDARSKAP?	43
8.4 TIDIGARE OCH FORTSATT FORSKNING.....	43
9. SLUTSATSER.....	46
10. LITTERATURFÖRTECKNING.....	47

1. Introduktion

Idag talas det alltmer om Kinas och Afrikas fördjupande relation. Det är en relation som i västerländska sammanhang ofta bemöts med misstänksamhet och anklagelser om att Kina med hegemoniska krafter ämnar kolonisera Afrika (Moyo, 2014: 59,60). Med vetskap om att hegemoni i förenklad mening kan förstås som ett maktmedel för att upprätthålla politisk auktoritet genom interaktiva strukturer i samhället, och med hänsyn till Kinas och Afrikas allt djupare relation i en värld som tenderar att präglas av västvärldens hegemoniska ställning med USA i spetsen, är det kanske inte så förvånande att Kina framställs i dessa dager (Cox, 1994:366; Acharya, 2014:2). För faktum är att Kina 2009 gick om USA som Afrikas största handelspartner och att Kina gör enorma satsningar på kontinenten med en noterbar intensifiering efter 2000 då Forum on China-Africa Cooperation (FOCAC) inrättades (Asante, 2018: 263; Moyo, 2014: 59,60).

Vad som utmärker FOCAC (2004), vars funktion är att skapa ett ramverk för sino-afrikanska investeringar, lån och bistånd, är att satsningarna präglas av ömsesidighet. En intressant aspekt uppstår när det utläses med hänsyn till det faktum att både Kina och Afrika har fallit offer för västvärldens exploaterande imperialism. Kina under den period som går under namnet "the century of humiliation" (1839-1949) sammanfallande med den västerländskpräglade världshegemonin då ledd av Storbritannien (Campbell, 2008:99; Feng, 2013:175). Afrika sedan Europas koloniserings begynnelse där Afrikas relation med Europa än idag präglas av neokolonialt inflytande (Kaufman, 2010:1). Med denna bakgrund är det kanske inte så förvånande att det i Kinas Afrikapolicy står att läsa: "Sharing similar historical experience, China and Africa have all along sympathized with and supported each other in the struggle for national liberation and forged a profound friendship." (MFA, 2006).

För att kunna förstå den historiska komplexitet som präglar Kinas och Afrikas relation, är ett viktigt årtal 1955. Vid denna tidpunkt som dessutom sammanfaller med avkoloniseringsprocessen och slutet på "the century of humiliation", hölls Bandungkonferensen med representanter från afrikanska samt asiatiska nationer. Det var en konferens där samarbete mellan nationerna förordades för att i längden stärka globala Syds ställning, vilket gav hän till en konceptualisering av South-South Cooperation (SSC) (Bry, 2016:162). SSC präglas av bestämda värderingar, mål, strukturer, kapaciteter och handlingsområden¹ som i grunden handlar om ett åtagande att skapa solidaritet bland postkoloniala nationer och då stärka Syd (ibid:163). Vidare kan det med denna förståelse tyckas bli lättare att förstå

¹ Dessa kommer i detta arbete även refereras till på engelska som ursprungskällan, dvs. "basic values, goals, structure, capacity, forms and areas of action" (Bry, 2016: 163)

varför Kinas Afrikapolicy uttrycker sig som den gör (ibid, 166).

Faktum är att en återkommande föreställning i framförallt den västerländska forskningen, är om inte Kina har en hegemonisk agenda som genom att betona gemensamma intressen och solidaritet i Syd, aspirerar vinna över afrikanska nationers solidaritet för att utmana rådande västerländska makter (Moyo, 2016:59, Kopiński et al. 2011:131). Det är västerländska makter som kan ses som en utgörande del av västvärldens hegemoni. En hegemoni som i sin tur kan tolkas som resultatet av att fem västerländska makter sen 1200-talet, däribland Storbritannien och USA, betraktas ha varit globala supermakter med världsomfattande inflytande (Feng, 2013:172-182). För att återgå till den tenderade västerländska föreställning som detta stycke inleddes med, bör det tilläggas att den på sina håll möts av kritik. I kombination med en iakttagen tendens där Kina påstås ha hegemoniska aspirationer gentemot Afrika utan vidare förankring till hegemonirelaterade teorier, ter det sig vara av betydelse att granska uppfattningen om att Kina skulle betona Syd-Syd-solidaritet för hegemoniskt etablerande. Och i detta samband framträder Antonio Gramscis term *historiska block* vara av relevans. För detta begrepp som kan förstås i relation till hegemoni kan i förenklad mening beskrivas som resultatet av hur sociala styrkor träder ihop på olika nivåer emot den befintliga hegemoniska ordning (Yilmaz, 2014:191). Faktum är att det är ett begrepp som innefattar tre steg i skapandet av ett historiskt block med målet är att etablera en ny hegemoni och där tredje steget framförallt ter sig vara av intresse. Detta då steget på ett omfattande sätt fordrar skapandet av en gemensam ideologi bottnad i mot-hegemoniska idéer som världen kan samlas runt genom sociala, ekonomiska och politiska förbindelser (ibid: 209-213). Sammantaget är det ett koncept som med hänsyn till den SSC-dynamik som Kina antas agera utifrån, gör det möjligt att förstå hur Kina kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni.

2. Syfte och frågeställning

Med utgångspunkt från vad som tidigare har berättats har vi blivit ledda fram till syftet med detta arbete. Det har formulerats utifrån önskan att med hänsyn till en SSC-dynamik granska uppfattningen om att Kina genom att betona Syd-Syd-solidaritet och gemensamma intressen, vill vinna över afrikanska nationers solidaritet i syfte att utmana västerländska världsmakter. Således är syftet med detta arbete att inom ramen för SSC förstå hur Kina genom den offentliga kinesiska diskursen kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Detta med målet att bidra till ett klargörande om huruvida föreställningen jag ämnar granska anstår. Det här är vidare något som kommer ske i förhållande till en konceptualisering av steg tre i historiska block vilket kan förstås som slutledet för upprättandet av en ny hegemoni (Yilmaz, 2014:191). Att det också skall ske inom ramen för SSC innebär att jag dess för innan kommer ha tittat på hur Kina förhåller sig till Afrika med avstamp från en konceptualisering av SSC. Detta resultat kommer alltså att fungera som ett SSC-ramverk som tredje steget i historiska block kommer sättas i relation till.

Med det sagt bör det klarläggas att anledningen till att jag använder SSC som referensram är att den föreställning jag ämnar granska utgår från en SSC-dynamik. Detta med förståelse för att SSC i grunden handlar om ett åtagande att skapa solidaritet bland postkoloniala nationer och stärka globala Syd. Först efter en vidare förståelse för en denna komplexitet menar jag att det är möjligt att förstå hur Kina kan tolkas ge uttryck för närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Vidare bör det poängteras att även om det är angeläget att förhålla sig till den historiska komplexitet som präglar Kinas och Afrikas relation, är detta arbetet fokuserat på nutiden. Därför har arbetes analysmaterial avgränsats till att utgöras av Kinas senaste Afrikapolicy från 2006 samt de öppningstal som Kinas samtida presidenter har hållit vid FOAC:s toppmöten 2006, 2015 samt 2018. Med det sagt bör det också klarläggas att jag avser utgå från toppskicksdokument som kan ses som representativa för Kinas officiella diskurs, det vill säga den talan kinesiska statföreträdanden för i det offentliga rummet.

Med denna bakgrund har vi kommit fram till arbetets frågeställningar. För att uppnå arbetets syftet ämnar jag primärt besvara följande frågeställning:

- Hur kan Kina genom den officiella kinesiska diskursen tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni?

I relation till vad som tidigare har berättats bör frågan förstås i förhållande till följande tre element: För det första refererar den officiella kinesiska diskursen i konkreta termer till arbetets analysmaterial. För det andra ämnar frågan besvaras inom ramen för SSC. För det tredje kommer bedömningen för hur Kina kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni, ske i relation till steg tre i historiska block. Således har jag valt att avgränsa den ovan primära frågeställning till följande två underfrågor:

1. Hur kan Kinas officiella diskurs förstås i relation till SSC?
2. Inom ramen för SSC, hur kan Kinas officiella diskurs förstås i relation till steg tre i historiska block ?

Det bör tilläggas att SSC som utgångspunkt innebär att jag kommer koda analysmaterialet med avstamp från en konceptualisering av SSC formade av kategorierna “basic values, goals, structure, capacity, forms and areas of action” (Bry, 2016:163). Vidare kan det understrykas att fråga två kommer utgå från resultatet av fråga ett. Sammantaget kommer besvarandet av dessa två frågor göra det möjligt att behandla den primära frågeställning för att därmed uppnå arbetets syfte. Mer om hur detta kommer gå till finns att läsa i arbetets teori- och metodavsnitt.

3. Disposition

Efter att i tidigare kapitel ha gett en inledande beskrivning till arbetets ämne kommer nästkommande kapitel bestå av en djupgående kontextualisering till vad som skall behandlas. Kapitlet i fråga som är benämnt med rubriken *tidigare forskning* beskriver nämligen den kontext som Kinas närmande till Afrika befinner sig i, vilket är essentiellt i analyserandet av arbetets resultat. Vidare utgörs kapitlet därefter, det vill säga arbetets femte sådant, av en *teorianknytning* med fokus på SSC och steg tre i historiska block. Dessa begrepp innehar en central roll i besvarandet av arbetets frågeställningar och därför behövs en djupgående förståelse erhållas för dess innebörd. Därefter följs kapitel sex vilket beskriver arbetets *metod och material*, däribland hur konceptualiseringarna av SSC och tre steg i historiska block kommer användas. Dessutom innehåller detta kapitel en problematiserande diskussion för de metodval som har gjorts. Vidare innehåller kapitel sju arbetets *resultat och analys* vilket har genererats i och med tillämpandet av mina metodval i förhållande till analysmaterialet. Detta kapitel består av två delar vilka i logisk följd behandlar de två avgränsande underfrågor som möjliggör besvarandet av arbetets primära frågeställning. Kapitel åtta som följs innehåller i sin tur en mer övergripande *diskussion* av vad som har redovisats i kapitel sju. Denna diskussion sätts även i relation till tidigare forskning och återknyter till arbetets syfte för att också besvara arbetets primära frågeställning. Detta kapitel präglas även av en kritisk karaktär och visar på behovet av fortsatt forskning inom arbetets ämne. Slutligen avrundas arbetet med kapitel nio bestående av en *slutsats*. På ett koncist sätt framhåller detta kapitel de konklusioner som har kunnat tas. Förutom dessa centrala kapitel återfinns slutligen även kapitel tio som innehåller en litteraturlista.

4. Tidigare forskning

4.1 Kontext

Flera forskningsövergripande verk menar att Kinas närmande till Afrika har skapat stor debatt i både den politiska samt akademiska arenan till följd av att två olika läger har etablerats (Asante, 2018; Kopiński et al., 2011; Moyo, 2016; Strauss, 2013; Brautigam, 2010). I en artikel som ämnar kontextualisera Kinas närvaro i Afrika förklarar Dominik Kopiński et al. (2011:131) att det å ena sidan finns en diskurs som speglar den officiella kinesiska synen. I generella termer argumenterar denna diskurs för att kinesiskt partnerskap baseras på ömsesidighet vilket gynnar den afrikanska befolkningen som tidigare har varit exploaterad. Å andra sidan finns det en diskurs som motsätter sig detta och hävdar att Kina är en ständigt aspirerande världsmakt som i likhet med andra aktörer etablerar en relation med afrikanska nationer av egenintresse och på bekostnad av den afrikanska befolkningen (ibid). Detta kan emellertid utläsas med kännedom om att författare som Sam Moyo (2014:59, 60) och Julia Strauss (2013:157) poängterar att den diskurs som förhåller sig kritiskt till Kinas involverande i Afrika framförallt framträder bland västerländska forskare och media.

Den del som mitt arbete utgår från berör framförallt den argumentation som menar att Kina är en aspirerande världsmakt. Vidare är det intressant att notera att det i forskarvärlden, trots medvetenhet kring de två existerande diskursen, tycks finnas en tendens att argumentera inom det kritiska diskursramverket. Inte minst går det att notera att forskningen gärna argumenterar för SSC:s centrala roll i Kinas och Afrikas relation, en faktor som detta arbete tar avstamp från.

4.2 SSC:s roll

SSC handlar om att skapa solidaritet bland postkoloniala nationer med strävan att stärka globala Syd, och att denna dynamik innehar en central roll i Kinas och Afrikas relation återkommer på flera håll. Argumenten må vara olika formulerade men kontentan förefaller vara densamma. Det vill säga att Kina genom att betona Kinas och Afrikas gemensamma bakgrund och intressen, vilka skiljer från västvärlden, på ett eller annat sätt ämnar närma sig Afrika. För att gestalta denna typ av argumentation är bland annat Richard Asante (2018:259) att nämna. I en artikel som ämnar dekonstruera den okritiska föreställningen av Kinas och Afrikas relation, menar han att kinesiska tjänstemän motiverar sitt engagemang i Afrika med anspelningar på SSC. Asante menar att det finns en tendens att betona hur de tillskillnad från västvärlden innehar en enorm potential att låsa upp Afrikas utvecklingsmöjligheter. Denna uppfattning bekräftas också av Kopiński et al. (2011:129) som uppger att Kina i syfte att stärka sina förbindelser med afrikanska länder gärna betonar deras delade bakgrund

vad gäller kolonialt förtryck och status som utvecklingsland. Kina uppges bland afrikanska länder ha en symbolisk lockelse då Kina tidigare både underordnad västerländsk imperialism och präglad av fattigdom, idag har nått stor ekonomisk tillväxt utan att följa något västerländskt regelverk. I samma linje går Horace Campbell (2008:98-100) då han menar att Kina, ledaren för den tredje världen, har etablerat en ny ekonomisk utvecklingsmodell. Denna skall ha blivit ett attraktivt alternativ till den ekonomiska modell som EU och USA har inrättat vilken i kontrast till den kinesiska modellen gör sig kännbar för att enligt västerländsk norm sätta krav på mottagarlandets inrikesangelägenheter (Kopiński et al., 2011:129-131). Asante (2018:278) förklarar att Afrika under 1900-talet hade nära handelsförbindelser med Nordamerika och Europa men att dessa utbytesmönster aldrig var ömsesidigt fördelaktiga vilket orsakade Afrikas så kallade 'underutveckling'. Kopiński et al (2011:129-131) resonerar på liknande sätt och menar att det har lett till att många bland den styrande afrikanska eliten, som i likhet med Kina har varit under press från västerländska krav, tilltalar av en kinesisk politik och retorik präglad av en anti-västvärlden känsla.

Enligt Asante kan SSC ses som en indikator till en tredje-världen solidaritet och detta skyddar utvecklingsländer från exploatering samtidigt som det motverkar beroendeskap till västvärlden (Asante, 2018:278). I Kinas och Afrikas fall skall SSC:s relevans ha vuxit sig starkare de senaste åren. Detta kan inte minst kan utläsas i och med att det 2000 institutionaliserades ett sino-afrikanskt strategiskt partnerskap i form av Forum on China-Africa Cooperation (FOCAC). Denna har gjort det möjligt för Kina att 2009 gå om USA som Afrikas största handelspartner (Asante, 2018:263; Moyo, 2014:59,60). Asante (2018:263) menar att Kinas ledande position vad gäller SSC befastes i och med finanskrisen 2008 då den neoliberal amerikanska utvecklingsmodellen fick en illegitim status till förmån för den kinesiska utvecklingsmodellen. Västvärlden betraktades inte längre som en bestående partner och när Donald Trump med sina protektionistiska idéer 2016 valdes till USA:s president, sattes SSC ytterligare på agendan (ibid). Detta har skapat förutsättningar för en allt djupare relation mellan Kina och Afrika och 2015 förordades det inom ramen för FOCAC fördjupat samarbete. Detta skulle gälla angelägenheter som politisk jämlikhet, ömsesidigt förtroende, ekonomiskt samarbete för "win-win"-resultat, ömsesidigt lärande, solidaritet och samarbete i internationella frågor (Assante, 2018: 261,278).

4.3 SSC och Kinas påstått hegemoniska aspirationer

Enligt Sam Moyo (2016:58-64) präglas den utpräglade kritiska diskursen av en tro att Kinas har en hegemonisk kraft och att dess närvaro i Afrika har vuxit fram som ett gensvar till den euro-amerikanska hegemonin. Moyo förklarar att Kina anses vara en *hegemonic recolonizer* med den

innebörd att Kina i egenskap av att vara en dominerande globaliserad ekonomi koloniserar Afrika och exploaterar kontinentens naturresurser för egen vinning. Det uppges finnas en benägenhet att anta att då kinesiskt kapital alltmer dominerar på kontinenten har Kina också större inflytande än västerländska aktörer. Denna föreställning anser dock Moyo (2016:58-64) liksom författaren Deborah Brautigam (2010:307) på komparativa grunder att det saknas empirisk bevis för då europeisk och amerikansk närvaro i Afrika fortfarande dominerar betydligt över Kina.

Den kinakritiska diskursen lämnas inte obesvarad. Detta visar Strauss (2013:158) på då hon konstaterar att kinesiska journalister på exempelvis FOCAC:s hemsida aktivt bemöter anklagelser om att Kina skulle bedriva neokoloniala verksamheter i Afrika. Hon exemplifierar bland annat med ett uttalande från Shou Wang Mai Tian (2011): "In reality, such a label [of neocolonialism] is an unfair distortion of China–Africa relations, as actually what the West is doing in Africa is neo-colonialism, while China's exchanges with Africa constitute a relationship of friendship and win-win outcome in the rapidly changing world". Vidare menar Asante (2018: 265,269) att den mer positiva hållningen där Kina inte minst erbjuder ett alternativ till USA:s hegemoniska ställning, tenderar att rapportera om att kinesiska investeringar leder till skapande av arbetstillfällen, kompetensutveckling och överföring av ny teknik. Denna typ av diskurs kan dessutom stärkas genom undersökningar som visar på att kinesiska investeringar till majoritet har ett mycket gott anseende i Afrika (ibid:270). Trots de positiva aspekterna lyfter Asante (2018:266) en kritik som handlar om att Kinas och Afrikas relation inom ramen för SSC underskattar de ojämlika maktförhållandet som återfinns med hänsyn till Kinas uppkomst som ny global makt innehållande stort inflytande på både ekonomiskt och politiskt plan.

Sammantaget tycks det bland forskningen vara återkommande att på såväl explicita som implicita sätt anspela på SSC-dynamikens nyckelroll i Kinas närmande till Afrika för skapandet av ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Däribland skriver Campbell (2008: 89,91) att Kina, ledaren för den tredje världen, sakta men säkert har etablerat relationer på alla fem kontinenter för att motverka USA:s inflytande. Vad gäller Kinas framväxt i Afrika skall den ha komplicerat klyftan mellan EU och USA över vem som kontrollerar Afrika. Kopiński et al (2011:131,132) å sin sida lyfter som bekant frågan om inte den allt växande Kina genom att betona Syd-Syd-solidaritet samt Kinas och Afrikas gemensamma intressen, delvis har som avsikt att vinna över afrikanska nationers solidaritet för att i strategiskt syfte att utmana rådande makter. Samma tanke fås i läsandet av Moyos (2016) artikel då det framkommer att Kina i vissa auktoritära afrikanska länder där västerländska länder traditionellt har stort inflytande, tillförser dem med politiskt skydd i polemik mot västerländska krav. Målet från Kinas sida skall vara att etablera Syd-Syd-solidaritet och förhindra alltför stora västerländska

insatser. Detta tar bland annat uttryck genom att stöd ges åt vissa resolutioner i FN:s säkerhetsråd till fördel för sino-afrikanska intressen (Moyo, 2016:64).

Och det är ur denna kontext som detta arbetes syfte har vuxit fram. Den kontext som utgörs av en kontrovers vad gäller Kinas närmande till Afrika vilken inte minst präglas av den ovan beskrivna diskurs där Kina med hegemoniska aspirationer tycks trycka på en SSC-dynamik för en förening i ett motstånd mot västvärldens hegemoni. I förhållande till tidigare forskning finns det emellertid ett behov att granska denna uppfattning i relation till faktiska hegemonirelaterade teorier och förstå vad Kina uttrycker. Med andra ord handlar detta arbete varken om att granska Kinas faktiska handlingar i Afrika, eller hur Afrikanska nationer förhåller sig till Kinas närmande, trots att de båda visserligen utgör viktiga studiemål. Syftet med detta arbete är nämligen att inom ramen för SSC förstå hur Kina genom den offentliga kinesiska diskursen kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika med avsikt att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Detta med målet att bidra till ett klargörande om huruvida föreställningen jag ämnar granska anstår. Vidare bör det sägas att Moyo (2016:167) uttrycker ett stort behov av fortsatta studier inom SSC-fältet med syftet att få en fördjupande förståelse för länderna i globala Syd samt deras komplexa sätt att interagera. Mitt arbete kan betraktas som ett gensvar på detta behov och ämnar inom ramen för SSC bidra till en fördjupad förståelse för Kinas sätt att uttrycka sig gentemot Afrika. Än mer har detta arbete som mål att i förhållande till den tudelade debatten som präglar ämnet, ta hänsyn till en SSC-dynamik och med faktisk hegemonirelaterad teori bidra till ett klargörande för hur Kinas närmande till Afrika kan tolkas.

5. Teorianknytning

5.1 Kontext

För att besvara min frågeställning kommer jag ta hjälp av konceptualiseringar av SSC och steg tre i historiska block. Som det har framkommit är SSC en viktig dimension för att förstå Kinas och Afrikas relation. Inte minst utgörs SSC av en dynamik som är central i den tenderade västerländska föreställningen om Kinas hegemoniska närmande till Afrika, vilket är den föreställning detta arbete tar avstamp från. För att ta fasta på denna dynamik kommer en konceptualisering av SSC fungera som ett vägledande analysredskap i form av idealtyp. Denna har som syfte att hjälpa mig att se hur Kina inom ramen för SSC uttrycker sig visavis Afrika. Vidare kommer detta generera ett SSC-baserat ramverk varpå resultatet kommer analyseras utifrån steg tre i historiska block. Det kommer göra det möjligt att förstå hur Kina kan tolkas ge uttryck för närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Med andra ord kommer även steg tre i historiska block fungera som ett vägledande analysredskap i form av idealtyp. Närmare beskrivningar av detta finns att läsa i arbetets metodavsnitt.

5.2 En konceptualisering av SSC

Sandra H Bry (2016:162) har gjort en kartläggning av South-South Cooperation (SSC) och förklarar att fenomenet växte fram i samband med avkoloniseringsperioden. Det var en period som i sin tur sammanföll med kalla kriget och en bipolariserad värld där världens nationer tvingades ta ställning i kriget. Med det sagt bottnar SSC i ett åtagande om att skapa solidaritet bland postkoloniala nationer och etablerades som en motpol mot den bipolära värld som kalla kriget inrättade. 1955 hölls Bandungkonferensen vilken kan ses som början på SSC då afrikanska samt asiatiska nationer möttes för att betona behovet av samarbeten mellan nationerna. Rörelsen kan betraktas som en självständighetshandling liksom en kritik mot den internationella ordningen och är en plattform där globala Syd kan uttrycka sina staters rättigheter. SSC handlar vidare om att på globala Syds premisser etablera ett eget utvecklingsparadigm. Således, för att skapa ett alternativ till den (utvecklings)politik som västvärlden förde, skapades på 60-talet en South-South Development Cooperation (SSDC) rörelse. Denna fungerade som ett nytt alternativ där fokus skulle riktas från att vara biståndsmottagare till att istället etablera partnerskap mellan nationerna i globala Syd (Bry, 2016: 162,166)

Ett problem med SSC är enligt Bry (2016:161) att det inte finns någon universellt accepterad definition eller förståelse för konceptet till den följd att västvärlden är desto mer misstänksamma. Generellt sett uppges man ändå vara överens om att SSC handlar om samarbete mellan

utvecklingsländer . Vidare har Bry (2016:163) gjort en sammanställning av gemensamma betraktelser av SSC bland skilda verk vad gäller SSC:s grundläggande värderingar, mål, struktur, kapacitet samt handlingsområden. Denna sammanställning som presenteras i figur 1 kan i förlängning ses som en modell för SSC eller uttryckt i andra ord; en idealtyp. Med bakgrundskännedom för den kontext SSC växte fram i kommer denna fungera som ett analysredskap för att i första hand utifrån analysmaterialet generera ett SSC-ramverk. Vidare ämnar den i andra hand också ge en överblick i hur SSC tar sig uttryck i det studerade materialet.

Figur 1. Idealtyp för SSC (Bry, 2016:163)

Evolution of South-South Development Cooperation

Table 1: Common points of definition as described in the literature

<i>Common point of definition in the literature</i>	<i>Description</i>
<i>Basic values</i>	SSC is presented as a concept based upon the principles attached to it: equality and solidarity among partners (SEGIB, 2009; South Centre, 2009), mutual development and benefit or non-interference in internal affairs (Better Aid, 2010; SEGIB, 2009)
<i>Goals</i>	SSC is also defined by clear political objectives. The aims have been described as the realization of the development goals (UNCTAD, 2010; Zimmermann and Smith, 2011), the safeguarding of southern countries' interests by gathering forces in international negotiations (Lechini, 2009; UNCTAD, 2010), the pursuit of soft empowerment (Soares de Lima and Hirst, 2006; Ayllón, 2012a; de Mello e Souza, 2012), economic independence and self-sufficiency (Corbin, 2006; South Centre, 2009), the creation of an alternative structure for knowledge sharing and the enhancement of southern relations (UN-CTCDC, 1978; G77 and China, 2009), and/or the strengthening of regionalism (Lechini, 2009; Dreher <i>et al</i> , 2011)
<i>Structure</i>	SSC is described as the processes, relations, institutions and mechanisms put in place to promote cooperation among developing countries (UNCTAD, 2010; Zimmermann and Smith, 2011), thus subsuming a broader sense of collaboration than traditional forms of international cooperation (Ayllón, 2009)
<i>Capacity</i>	Since SSC is based on sharing knowledge and experience, it is said to operate only in the sectors of activities in which the country has acquired knowledge, experience and best practices (Tejasvi, 2007; Davies, 2008; Ayllón, 2009; Kaplinsky and Farooki, 2009; Ojeda, 2010)
<i>Forms and areas of action</i>	SSC comprehends different forms and areas of action such as economic (trade, investment, finance, regional integration), technological and political cooperation and cultural exchange (Tejasvi, 2004; Corbin, 2006; Ayllón, 2009; Better Aid, 2010; Davies, 2010; Ojeda, 2010; UNCTAD, 2010; UNDESA, 2010)

5.3 En konceptualisering av historiska block i relation till hegemoni

5.3.1 Inledning

I artikeln ”China, historical blocs and international relations” utgår Serafettin Yilmaz (2014) från Robert W Coxs tolkning av Gramscis konceptualisering av hegemoni och närliggande begrepp som historiska block. Denna typ av tolkning är mycket relevant för detta arbete då den gör sig kännbar av att vara applicerbar i global kontext och är framförallt användbar inom studier av internationella relationer (Yilmaz, 2014:191). Detta bör sägas med kännedom om att Gramscis koncept enligt Cox utmärks av en elastisk karaktär i historicismens tecken där koncepten först når sin fulla betydelse när de utläses i förhållande till en angiven situation (Cox, 1983:162). Det är denna elastiska karaktär som gör att Yilmaz (2014: 209-213) anser att teorin om historiska block i egenskap av att bestå av mothegegoniska krafter kan appliceras på dagens situation i och med Kinas globala framväxt. Yilmaz argumenterar nämligen för att Kinas framväxt kan tolkas som ett alternativ till de befintliga sociala, politiska och ekonomiska strukturer som västvärlden med USA i spetsen har etablerat. Detta skall dock inte skall förstås som en aspiration till radikal förändring av det hegemoniska systemet i sig. Vidare kan dessa alternativ till strukturer utläsas med hänsyn till en utbredd uppfattning om att den USA-ledda västerländska hegemonin har orsakat stort missnöje bland flera nationer vilket har uppmuntrat till en ny konceptualisering av världsordningen. Slutligen skall det också klarläggas att Yilmaz (ibid) med utgångspunkt från Gramscis idéer talar om tre steg i skapandet av ett historiskt block med målet att etablera en hegemoni. Fokus kommer i detta arbete ligga på steg tre.

5.3.2 Hegemoni

För att förstå historiska block och i synnerhet steg tre, behövs det inledningsvis en förståelse för hegemonins innebörd i och med att de är sammanlänkade. Cox betraktar hegemoni som en del av interaktiva strukturer i bland annat samhället, ekonomin och kultur vilka utgör maktmedel för att upprätthålla politisk auktoritet (Cox, 1994:366). Denna coxianska syn på hegemoni som faller under vad som kallas *critical theory* definierar hegemoni som ”[...] a form in which dominance is obscured by achieving an appearance of acquiescence to this whole as if it were the natural order of things” (Cox,1994:366). Coxs (1983:171) syn på hegemoni innebär inte att en stat i direkt mening exploaterar en annan stat, utan den igenkänns av att människor, även de i periferin, finner det hegemoniska systemet meningsfullt och vill bli ledda av det. En världshegemoni utgörs av sociala, ekonomiska och politiska strukturer och för att en hegemoni skall vinna legitimitet och dominera, behöver vad som benämns som *structure* (ekonomiska angelägenheter) och *superstructure* (politiska och sociala strukturer) samverka (Cox,1983:171,72; Yilmaz, 2014:197). I mer konkreta termer menar Cox

(1983:168) att för en hegemoni skall kunna etableras behövs en övergång ske från *structure* till *superstructure*. Enligt samma källa skall det för Gramsci innebära 'passing from the specific interests of a group or class to the building of institutions and elaboration of ideologies'. Beskrivet med andra ord innefattar hegemoni ekonomiskt, politiskt och kulturellt ledarskap, något som leder till skapandet av historiskt block. Vidare menar Cox utifrån historiska fall att hegemonen kännetecknas av att ha genomgått en omfattande ekonomisk och social revolution. (Cox, 1983:171,72). För att etablera en världshegemoni behöver den ekonomi, kultur och teknologi som hegemonin har inrättat inom nationen också tas efter utomlands (ibid).

Närmare beskrivningar av historiska block kommer redovisas i nedan stycke men innan dess kan det vara av betydelse att få en inblick i den kontext västvärldens hegemoniska ställning har växt fram i. Sen 1200-talet kan nämligen fem västerländska makter betraktas ha varit globala supermakter med betydande världsomfattande inflytande. Dessa makter är i turordning Portugal, Spanien, Nederländerna, Storbritannien och USA (Feng, 2013, 172-182). Cox (1983:170) förklarar att USA etablerade en hegemonisk världsordning i och med andra världskrigets slut bestående av strukturer lika de som tidigare världshegemonen Storbritannien hade inrättat. Denna period som kom att präglas av USA beskriver Acharya (2014:2) som en "American-led-liberal-hegemonic-order". Vidare är det i detta arbete av värde att förstå västvärldens hegemoni utifrån den västerländska imperialistiska närvaron i Afrika och i Kina. Kina under den period som går under namnet "the century of humiliation" (1839-1949) och Afrika sedan Europas koloniserings begynnelse (Kaufman, 2010:1; Campbell, 2008:99). Det är av värde för det kan tolkas ha genererat i SSC, det koncept som detta arbete tar avstamp från. Med detta sagt vill jag förtydliga att när det i arbetet refereras till västvärldens hegemoni, åsyftas denna historiska dynamik där västerländska makter kan tolkas ha format en världsordningen på bekostnad av Syd.

5.3.3 Historiska block med fokus på steg tre

Yilmaz jämför inledningsvis historiska block med mothegegoni och förklarar att det skapas som en följd av den rådande ordning som den befintliga hegemonin präglar. Närmare bestämt kan historiska block förstås som något som utmanar orättvisorna i det rådande hegemoniska systemet. Det utesluter dock inte att det historiska blocket växer fram som en del av den dominerande hegemoniska ordningen. Faktum är att Yilmaz menar att historiska block snarare skapas för att utmana de systematiskt framkomna orättvisor som den rådande hegemonin gett upphov till, än att ändra själva systemet i sig (ibid:206, 207).

Yilmaz förklarar att historiska block för Gramsci är resultatet av hur sociala styrkor träder ihop på olika nivåer emot den befintliga hegemoniska ordning (Yilmaz, 2014:191, 207). Historiska block som enligt Yilmaz kan yttra sig både nationellt och internationellt kan närmare bestämt förstås som en konstellation av sociala, ekonomiska och politiska förbindelser vilka förenar olika klassintressen. För att organiseras internationellt hämtar historiska block styrka genom att sammanföra stater och sociala styrkor kring institutioner, idéer och materiella resurser (ibid:206). Yilmaz pratar med utgångspunkt från Gramscis idéer om tre steg i skapandet av ett historiskt block med målet att etablera en hegemoni. De tre stegen är *economic corporate*, *class consciousness* och till sist *hegemony*, och enligt Yilmaz (2014: 210) kan dessa steg tillämpas i dagens internationella relationer.

Med avstamp från Gramscis idéer beskriver Yilmaz (2014:205) det första steget som följande: ”In the stage of the economic-corporate, the individual is only aware of the individuals from his own profession or economic circle, ‘but in the case of the wider social group’ he does not feel any solidarity”. Det andra steget förklaras med att individen börjar bygga solidaritet med andra i samma klass, men endast vad gäller ekonomiska angelägenheter. I tredje steget, vilket handlar om själva etablerandet av en hegemoni, är det dock framförallt politiska intressen som är av vikt. Baserat på Gramscis idéer förklarar Yilmaz att ett historiskt block i sista led skapas då proletariatet förenas såväl ideologiskt som politiskt (ibid:205). Det kan förklaras genom att nationella intressen och ideologier som tidigare har varit avvikande bildar en gemensamhet. Med andra ord kan det historiska block som här skapas förstås som oppositionsgrupper förenade i mot-hegemoniska idéer (Yilmaz, 2014:205). Cox (1983:168) å sin sida menar att det sista steget ”[...] brings the interests of the leading class into harmony with those of subordinate classes and incorporates these other interest into an ideology expressed in universal terms.”.

Vidare kan det nämnas att både Yilmaz (2014:205) och Cox (1983:168,169) betonar att etablerandet av historiskt block och därmed hegemoni, enligt Gramsci innebär övergången från *structure* till *superstructure*. Det innebär också att aktören i fråga går från en agera utefter en grupp eller klass specifika intressen till att bygga institutioner och utarbeta av ideologier. Dessa institutioner och ideologier reflekterar en hegemoni om de uttrycks universellt i det avseende att de inte bara framställs företräda en viss klass. Närmare bestämt måste de i viss utsträckning tillfredsställa de underordnade grupper utan att underminera den hegemoniska klassens ledarskap eller intressen (Cox, 1983:168-169).

Med bakgrundskännedom för hegemoni och historiska block är framförallt steg tre i historiska block av intresse i detta arbete. Detta steg som också är det sista steget i etablerandet av en ny hegemoni, beaktar politiska och sociala dimensioner. Med avstamp från en SSC-dynamik gör detta steg det

möjligt att förstå hur Kina genom att betona Syd-Syd-solidaritet och gemensamma intressen, kan tolkas ge uttryck för närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Detta kommer ske med utgångspunkt från figur två som presenteras ner, där fokus skall läggas på steg tre, ändock i samförstånd med de två tidigare stegen. Med detta sagt utgör steg tre i historiska block arbetets andra idealtyp.

Beskrivning av de tre stegen i historiska block i enlighet med <i>critical theory</i>	
De tre stegen	Beskrivning
Steg 1 : economic corporate	“the individual is only aware of the individuals from his own profession or economic circle, ‘but in the case of the wider social group’ he does not feel any solidarity” (Yilmaz, 2014:205).
Steg 2 : consciousness	Individen börjar bygga solidaritet med andra i samma klass, men endast vad gäller ekonomiska angelägenheter . (Yilmaz, 2014:205).
Steg 3 : hegemony	<p>3.1: En hegemoni kan etableras genom att proletariatet förenas såväl ideologiskt som politiskt och skapar ett historiskt block. Ett historiskt block kan sammantaget förstås som en konstellation av sociala, ekonomiska och politiska förbindelser vilka förenar olika klassintressen. (Yilmaz, 2014:205,206)</p> <p>3.2: Det historisk block som här skapas kan förstås som oppositionsgrupper förenade i mot-hegemoniska idéer (Yilmaz, 2014: 210, 205).</p> <p>3.3: Nationella intressen och ideologier som tidigare har varit avvikande bildar en gemensamhet (Yilmaz, 2014:205).</p> <p>3.4: För att organiseras internationellt hämtar historiska block styrka genom att sammanföra stater och sociala styrkor kring institutioner, idéer och materiella resurser. (Yilmaz, 2014: 206)</p> <p>3.5: Ideologier samt institutioner etableras och dessa reflekterar en hegemoni om de uttrycks i universell form i det avseende att de inte bara framställs företräda en viss klass och att de i viss utsträckning tillfredsställer de underordnade grupper utan att underminera den hegemoniska klassens ledarskap eller intressen (Cox, 1983:168-169). Cox (1993:168) menar att det sista steget ”brings the interests of the leading class into harmony with those of subordinate classes and incorporates these other interests into an ideology expressed in universal terms”</p>

Structure – ekonomiska krafter (Yilmaz, 2014 :197)

Superstructure – etablering av strukturer inom civilsamhället och det politiska samhället (Yilmaz,

Figur 2. Idealtyp för steg tre i historiska block

6. Metod och material

6.1 Material

Analysmaterialet som ligger till grund för att förstå hur Kina genom den offentliga kinesiska diskursen kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni, utgörs av fyra dokument. Dessa är:

- Kinas Afrikapolicy (2006)
- Hu Jintaos tal i egenskap av att vara Kinas president, anförd vid FOCAC:s första toppmöte (2006)
- Xi Jinpings tal i egenskap av att vara Kinas president, anförd vid FOCAC:s andra toppmöte (2015)
- Xi Jinpings tal i egenskap av att vara Kinas president, anförd vid FOCAC:s tredje toppmöte (2018)

Dessa dokument har valts av tre anledningar. För det första anser jag dem vara representativa för Kinas officiella hållning vilket gör att det möjligt att dra mer generella slutsatser i enlighet med arbetets syfte. Trots materialets generaliserbarhet bör det emellertid framhållas att slutsatserna i slutändan bottenar i dessa fyra toppskicksdokument och att det potentiellt finns annat material som skulle kunna ge andra resultat. För det andra uppfyller det valda analysmaterialet önskan om att i detta arbete avgränsa mig till att titta på Kinas nutida förhållningssätt gentemot Afrika. För det tredje anser jag att materialet är tillräckligt omfattande och innehållsrikt för att kunna besvara mina frågeställningar. Sammantaget kommer detta material hanteras med utgångspunkt från den konceptualisering av SSC som Bry (2016) har skapat följt av en konceptualisering av steg tre i historiska block. Den sistnämnda grundar sig primärt på Yilmazs (2014) artikel "China, historical blocs and international relations". Anledningen till att jag har valt Yilmazs tillämpning av historiska block är den är väl anpassad till studier inom internationella relationer och Kinas roll i världen.

6.2 Val av metod

I besvarandet av min frågeställning kommer jag utgå från en kvalitativ textanalys som metod med idealtyper som analysverktyg. Detta kommer ske i enlighet med Esaiassons et al (2007: 237) beskrivning av kvalitativ textanalys, en metod han menar "[...]går ut på att ta fram det väsentliga innehållet genom en noggrann läsning av textens delar, helhet och den kontext vari den ingår i.". Med det sagt kan det förtydligas att min studie kommer lägga vikt vid att utgå från hermeneutisk tolkning

med den innebörd att fenomen bara är förståeliga i den kontext de förekommer (Grimen & Gilje, 2001:185). Detta är en väsentlig ingångspunkt i mitt arbete då det material som skall analyseras bör utläsas utifrån den historiska SSC-kontext som tycks präglade Afrikas och Kinas relation, och då även i förhållande till västvärldens traditionella hegemoniska ställning i världen. Vidare vittnar detta om den socialkonstruktivistiska ontologi som mitt arbete utgår från med den innebörd att vi alltid betraktar något utifrån ett perspektiv och att kunskap är kontextuellt (Danermark et al, 2018:25).

6.2.1 Analysredskap

När en text skall analyseras behövs analysredskap och jag kommer som tidigare nämnt använda mig av idealtyper. Esaiasson (2007:244,245) menar att det finns två olika sätt att utforma sitt analysredskap på. Det handlar om att antingen arbeta med förhandsdefinierade kategorier eller att inneha ett öppen hållning. I enlighet med uppsatsens syfte, att inom ramen för SSC förstå hur Kina genom den offentliga kinesiska diskursen kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni, kommer jag använda mig av förhandsdefinierade kategorier. Detta kommer att ske i form av två olika idealtyper: SSC och historiska block. Jag kommer använda mig av Bergström och Boréus (2012:159) beskrivning av idealtyp som analysredskap där det beskrivs fungera som “[...] ett raster som sorterar olika formuleringar i texten i något av facken”. Med detta sagt kommer mina idealtyper skapas genom att extrembilder av SSC och historiska block formuleras, vilka kommer läggas som ett raster över texterna. Därefter kommer olika företeelser klassificeras utifrån idealtypernas innehåll (Bergström & Boréus, 2012:149). I konkreta termer kommer jag i arbetet använda mig av idealtyper i två etapp och här följer en närmare beskrivning för hur det kommer gå till:

I ett första etapp med fokus på min frågeställnings första underfråga, kommer jag med avstamp från SSC titta på vad för grundläggande värderingar, mål, strukturer, kapaciteter samt handlingsområden som ges uttryck åt i analysmaterialet. Detta grundar sig i den konceptualisering tillika idealtyp (se s. 14) av SSC som Bry har skapat med utgångspunkt från kategorierna ”basic values, goals, structure, capacity, forms and areas of action”. Utifrån dessa kategorier kommer jag genom en kvalitativ läsning koda mitt material och kategorisera passande innehåll till motsvarande SSC-kategori. Därefter kommer jag sammanställa detta i en tabell som på ett representativt sätt kommer presentera de gemensamma SSC-drag som har uppvisats i samtliga studerade dokument. Detta resultat kommer vidare kompletteras genom kalkylering av dokumentens bruk av ord betraktade vara signifikanta för idealtypen för SSC. Dessa ord består av olika konstellationer av *shared, mutual, common, institution, solidarity, unity, community*. Det är ord som i sin kontext och med avstamp från idealtypen för SSC, bedöms fånga in en SSC-dynamik, framförallt den som handlar om de grundläggande principer som

präglar SSC. Dessa beräkningar har som funktion att ge en fingervisning om i vilken utsträckning SSC präglar analysmaterialet och ifall det finns bruksvariationer beroende på studerat dokument. Detta resultat bör i grunden tolkas i relation till den huvudsakliga kodningen som sker med utgångspunkt från idealtypen för SSC.

Allt detta kommer redovisas så att läsaren får en inblick i vilken SSC-dynamik som präglar dokumenten. Vidare bör det understrykas att denna första kodningsetapp har som primär funktion att generera ett SSC-ramverk då min principiella frågeställning bottnar i en SSC-dynamik. Detta innebär att denna kodningsetapp som säkerställer att SSC-dynamiken fångas in endast är ett steg längs vägen för att i slutändan kunna använda urvalet i relation till steg tre i historiska block och då kunna besvara arbetets primära frågeställning. Med andra ord betyder det att den första kodningsetappen resultat finner sitt essentiella värde först när det sätts i relation till historiska block, det vill säga i och med etapp två. Det medför att fokus i arbetets resultat- och analyskapitel snarare ligger på etapp två.

Detta har lett oss till en beskrivning av den andra kodningsetappen fokuserad på min frågeställnings andra underfråga. Denna etapp handlar om att sätta resultatet från första etapp i relation till idealtypen för steg tre i historiska block (se sida 18). I egenskap av att fungera som en referensram är idealtypens slutgiltiga ändamål att möjliggöra en bedömning för hur Kina genom den officiella kinesiska diskursen kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. I praktiska termer kommer den SSC-baserade data som har samlats in under första etapp matchas ihop med passande innehåll utifrån beskrivningarna som steg tre i historiska block utgörs av. För att det skall bli lättare att veta vad som åsyftas har dessa beskrivningar numrerats och utifrån dessa nummer kommer meningarna tillika innehållet matchas ihop. Ett representativt urval av detta innehåll kommer sedan att redovisas i arbetets resultat och analyskapitel och det kan understrykas att detta innehåll är representativt för såväl SSC som steg tre i historiska block. Detta urval gör det möjligt att få en överblick över resultatet, något som annars skulle vara svårt på grund av dess omfattning. I syfte att proportionalisera det innehåll som har kategoriserats tillhöra steg tre i historiska block, kommer jag även göra en uträkning av antal ord som de utvalda meningarna tillhörande steg tre består av i relation till dokumentens totala ordsinnehåll. Slutligen kan det sägas att medan etapp ett och två behandlar arbetets två underfrågor kommer detta resultat diskuteras på ett övergripande plan i arbetets diskussionskapitel i förhållande till arbetets syfte och primära frågeställning.

6.2.2 Metoddiskussion

En tänkbar risk med att använda sig idealtyper som analysredskap är att jag kommer kränga in materialet i de fack som mina idealtyper består av även om de egentligen inte passar in. Med andra ord riskerar materialet tillskrivas egenskaper utmärkande för SSC och steg tre i historiska block som de egentligen inte har. Av denna anledning är det viktigt att i förhand vara medveten om att delar av materialet kan falla utanför idealtyperna. Med det sagt bör det betonas att arbetets resultat och de slutsatser som tas, är formade av dessa idealtyper och att de delar som faller utanför dess beskrivningar inte behandlas. Detta kan ses som en brist på så vis att arbetets resultat inte sätts i proportion till annat innehåll som potentiellt skulle kunna ha en relativiserande effekt. Alltjämt som detta är en viktig insikt att ha med sig i läsandet av detta arbete, har jag i syfte att sätta idealtyperna i proportion, kvantifierat deras närvaro i analysmaterialet för att få en uppskattning i vilket utsträckning de präglar dokumenten.

Vidare är det också viktigt att vara medveten om den hermeneutiska problematiken, alltså att min förförståelse formar min tolkning av texten, vilket i förlängning gör att det blir svårt att uppnå en intersubjektivitet i min studier (Grimen & Gilje, 2001:185). För att på bästa sätt undvika denna problematik har det därför varit av vikt att specificera idealtyperna i så hög utsträckning som möjligt, vilket gör att andra lättare kan repetera min studie. Detta görs med vetskap om att repeterbarhet är ett viktigt krav på forskning (ibid: 22). Medveten om att forskning innebär att forskaren ställs inför etiska ställningstaganden är det också av vikt att jag i egenskap av forskare reflekterar kring de relationer jag har till de parter som studeras (Närvänen,1999:61; Eliasson:1995: 167). I linje med detta kan den hermeneutiska problematiken vidare kopplas till den socialkonstruktivistiska ontologi som mitt arbete utgår från med den innebörd att vi alltid betraktar något utifrån ett perspektiv och att kunskap är kontextuellt (Danermark et al. 2018:25). Detta ter sig vara en mycket viktig ingångspunkt i detta arbetets studiemål som så tydligt präglas av två skilda diskurser. Dessa tenderar i socialkonstruktivistisk anda förhålla sig till dess kontext då det å ena sidan finns en positiv diskurs som speglar den officiella kinesiska synen, å andra sidan en motsättande ofta västerländskbaserad diskurs. Med detta sagt vill jag problematisera och relativisera tidigare forskning och så även detta arbetets resultat. Jag som författar detta arbete är präglad av västerländsk kultur vilket omedvetet kan ha en påverkan på resultatet. Medveten om detta och genom att lägga vikt vid att specificera arbetets tillvägagångsätt i syfte att göra arbetet repeterbart, menar jag dock att befogade slutsatser kan tas men med öppenhet för vidare diskussion och forskning.

7. Resultat och analys

7.1 Etapp 1 - den officiella kinesiska diskursen i relation till SSC

7.1.1 Inledning

Denna etapp tar avstamp från den andra underfrågan till arbetets primära frågeställnings vilken lyder som följande: ”Hur kan Kinas officiella diskurs förstås i relation till SSC?”. I enlighet med frågan kommer denna första etapp redovisa och analysera resultatet av den kodning som har gjorts av analysmaterialet i relation till idealtypen för SSC och de kategorierna som den består av. Vidare bör det även klarläggas analysmaterial har bedömts som representativ för den officiella kinesiska diskursen. Det är att understryka att denna första etapp har som central funktion att generera ett SSC-baserat material som andra omgångens kodning gällande steg tre i historiska block tar avstamp från. Vidare medför denna SSC-baserade kodning även en inledande förståelse för den form som Kina med utgångspunkt från analysmaterialet uttrycker vad anbelangar SSC. I syfte att fånga in de drag som samtliga dokument uttryckte visavis idealtypen för SSC har en sammanställning gjorts innehållande materialets gemensamma SSC-namnare bedömt i enlighet med idealtypen. Utöver sammanställning över de gemensamma SSC-drag uppvisade i analysmaterialet, har även kalkyler gjorts vad gäller materialets bruk av signifikanta SSC-relaterade ord. Dessa beräkningar har som funktion att ge en anvisning om i vilken utsträckning SSC präglar de studerade dokumenten och ifall det finns bruksvariationer mellan analysmaterialets olika studerade dokument.

7.1.2 Uppvisad SSC-dynamik i enlighet med idealtypen för SSC

Det nedan tabell visar på är att samtliga studerade dokument som analysmaterialet består av, det vill säga Kinas Afrikapolicy (2006) samt de öppningstal anförda av Kinas presidenter vid FOCAC:s toppmöten (2006, 2015, 2018), uttrycker innehåll som kan sammanföras med idealtypen för SSC. I enlighet med denna idealtyp och dess kategori *basic values* ger de studerade dokumenten uttryck för en solidaritet mellan Kina, Afrika och än vidare hela globala Syd. Detta sker genom betoning på parternas liknande historiska erfarenheter samtidigt som till exempel solidaritet, jämlikhet, ömsesidighet, och gemensam utveckling återges som vägledande principer i deras relationer. Detta kan vidare kopplas till det faktum att det under SSC-kategorin *goals* återkommande påträffas ett kinesisk mål om att stärka Syds ställning i världen, där inklusive Afrika. Det skall bland annat ske genom en etablering av en ny rättvis internationell ordning, och/eller av ny typ av strategiskt partnerskap där Syds röst kan göras hörd. En kinesisk vilja att stärka globala Syd går också uttyda i

och med att det i samtliga dokument också finns inslag av hur Kina i enlighet med SSC-kategorin *structure* ämnar inrätta olika typer av mekanismer samt processer för att främja samarbete med i första hand Afrika, men än vidare inom hela utvecklingsvärlden. Det kan också nämnas att samtliga dokument i enlighet med SSC-kategorin *capacity*, framhåller att det skall ske ömsesidiga utbyten mellan Kina och Afrika (men även i Syd överlag). Samtidigt finns det en tendens att betona Kinas stora kapacitet att tillhandahålla olika utvecklingsfrämjande insatser i Afrika i och med Kinas egna utvecklingsframgångar. Detta kan sättas i förbindelse till det faktum att det i samtliga studerade dokument uttrycks en kinesiska tanke om att i likhet med SSC-kategorin *forms and areas of action*, ha olika typer av samarbete med Afrika inom åtminstone ekonomiska, politiska samt kulturella områden. Sammanfattningsvis kan den officiella kinesiska diskursen i form av analysmaterialet förstås innehålla en SSC-dynamik som på olika sätt trycker på en solidaritet mellan Kina och Afrika, men även i globala Syd i sin helhet.

Figur 3. Gemensamma SSC-drag uppvisade i analysmaterialet med utgångspunkt från idealtypen för SSC

Sammanställning av uppvisad SSC-dynamik Studerat material: Kinas Afrikapolicy (2006), Hu (2006), Xi (2015), Xi (2018)	
SSC-kategori	Beskrivning
Basic values	<p>Idealtyp: "SSC is presented as a concept based upon the principles attached to it: equality and solidarity among partners (SEGIB, 2009; South Centre, 2009), mutual development and benefit or non-interference in internal affairs (Better Aid, 2010; SEGIB, 2009)" (Bry, 2016:163).</p> <p>Motsvarande idealtyp i studerat material: I samtliga dokument framträder en solidaritet mellan Kina, Afrika och globala Syd genom att betoning på deras liknande historiska erfarenheter. Solidaritet, uppriktighet, jämlikhet, ömsesidighet, icke- inblandning och gemensam utveckling uttrycks återkommande vara vägledande principer i deras relationer.</p>
Goals	<p>Idealtyp: "SSC is also defined by clear political objectives. The aims have been described as the realization of the development goals, the safeguarding of southern countries' interests by gathering forces in international negotiations, the pursuit of soft empowerment (Soares de Lima and Hirst, 2006; Ayllón, 2012a; de Mello e Souza, 2012), economic independence and self-sufficiency (Corbin, 2006; South Centre, 2009), the creation of an alternative structure for knowledge sharing and the enhancement of southern relations (UN-CTCDC, 1978; G77 and China, 2009), and/or the strengthening of regionalism (Lechini, 2009; Dreher et al, 2011)"(Bry, 2016:163).</p> <p>Motsvarande idealtyp i studerat material: I samtliga dokument uttrycks en kinesisk vilja att stärka Syds (inklusive Afrikas) ställning i världen. Finns en önskan att utveckla en ny rättvis internationell ordning alternativt en etablering av ny typ av strategiskt partnerskap, innehållande politiska samt ekonomiska dimensioner och där Syds röst görs hörd.</p>
Structure	<p>Idealtyp: "SSC is described as the processes, relations, institutions and mechanisms put in place to promote cooperation among developing countries (UNCTAD, 2010; Zimmermann and Smith, 2011), thus subsuming a broader sense of collaboration than traditional forms of international cooperation (Ayllón, 2009)" (Bry, 2016:163).</p> <p>Motsvarande idealtyp i studerat material: I samtliga dokument uttrycks en kinesisk vilja att inrätta olika typer av mekanismer samt processer för att främja samarbete mellan i första hand Kina-Afrika, men så även i hela utvecklingsvärlden. Detta görs i regel med hänsyn till ett deklarerande om att världen håller på att genomgå stora förändringar samt en vilja att etablera en ny internationell ordning där Syds position stärks.</p>
Capacity	<p>Idealtyp "Since SSC is based on sharing knowledge and experience, it is said to operate only in the sectors of activities in which the country has acquired knowledge, experience and best practices (Tejasvi, 2007; Davies, 2008; Ayllón, 2009; Kaplinsky and Farooki, 2009; Ojeda, 2010)" (Bry, 2016:163).</p> <p>Motsvarande idealtyp i studerat material: Samtidigt som samtliga dokument uttrycker att det skall ske ömsesidigt utbyte mellan Kina och Afrika (men även i globala Syd i sin helhet) finns det en tendens i att betona Kinas stora kapacitet till olika utvecklingsfrämjande insatser i Afrika i och med Kinas egna utvecklingsframgångar. Denna betoning sker framförallt i Xis tal från 2018.</p>
Forms and areas of action	<p>Idealtyp: "SSC comprehends different forms and areas of action such as economic (trade, investment, finance, regional integration), technological and political cooperation and cultural exchange (Tejasvi, 2004; Corbin, 2006; Ayllón, 2009; Better Aid, 2010; Davies, 2010; Ojeda, 2010; UNCTAD, 2010; UNDESA, 2010) (Bry, 2016:163).</p> <p>Motsvarande idealtyp i studerat material: I samtliga dokument uttrycks en kinesisk tanke om att ha olika typer av samarbete med Afrika inom åtminstone ekonomiska, politiska samt kulturella områden.</p>

7.1.3 Bruk av begrepp signifikativa för SSC

Shared/sharing, common, mutual/mutually, new, institution/institutionalize, solidarity och *community* är begrepp som i olika konstellationer (se i figur 4) har bedömts som signifikanta för idealtypen för SSC. Som figur 4 nedan vittnar om är det återkommande begrepp som förekommer i de studerade dokumenten, framför allt i Xis tal från 2018. Även om detta inte sätts i relation till bruk av andra begrepp, är det med hänsyn till ovan sammanställning redovisad under figur 3, rimligt att ta slutsatsen att detta begreppsbruk vittnar om att studerade dokumenten innehåller en SSC-dynamik.

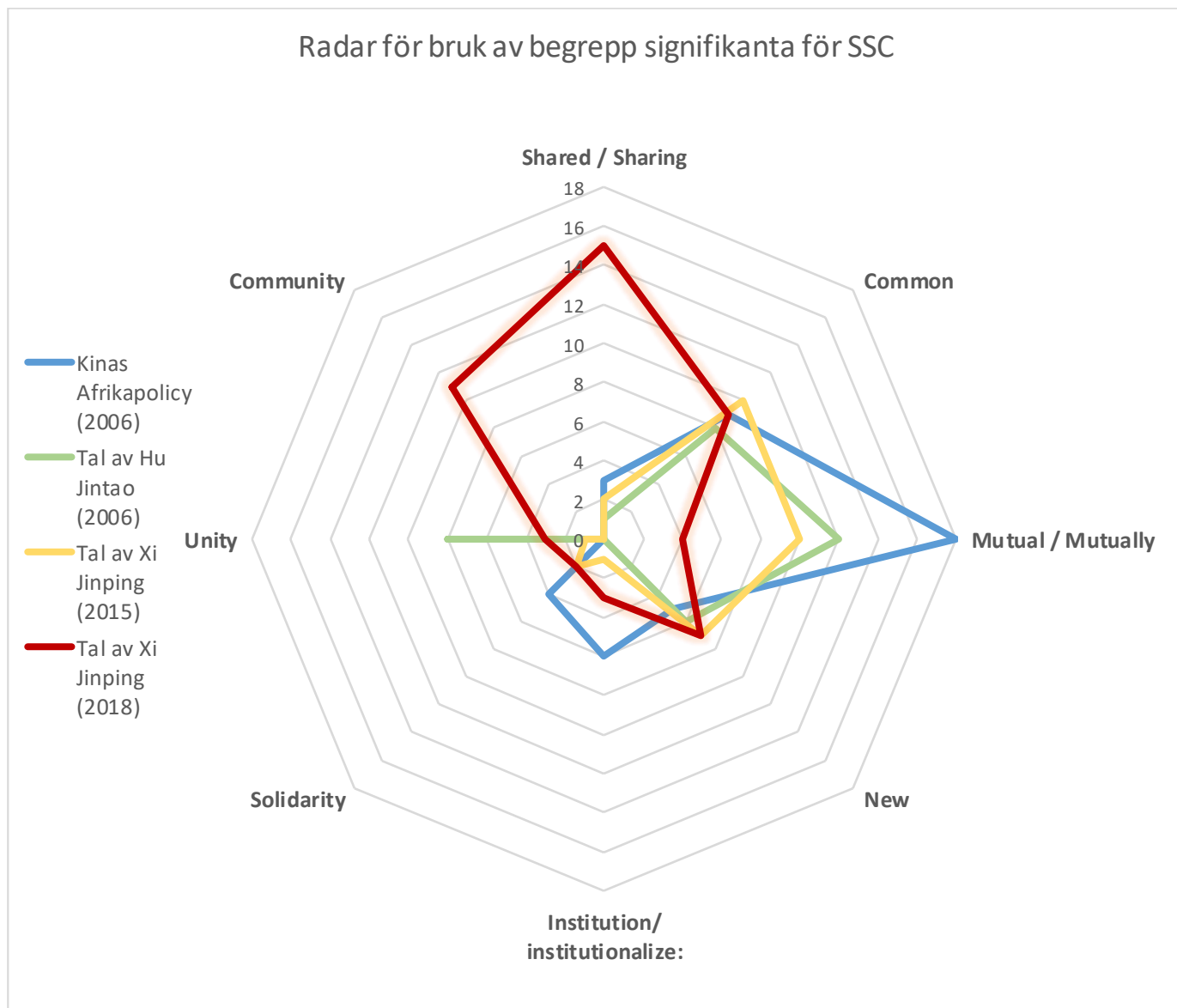
Figur 4. Bruk av begrepp signifikanta för SCC

Bruk av begrepp signifikanta för SCC				
Kinas Afrikapolicy, 2006 (dok.1), Hu, 2006 (dok.2), Xi, 2015 (dok.3), Xi, 2018 (dok.4)				
Begrepp	Antal gånger begreppen förekommer			
	Dok. 1	Dok. 2	Dok. 3	Dok. 4
Shared interests/future/aspiration <i>alternativt sharing</i> (historical) experiences/benefits:	3	1	2	15
Common development/prosperity/desire/ interest/pursuit/ struggles/future/progress/historical experience/security/mission	9	8	10	9
Mutual benefit/support/visits/respect/understanding/ accommodation/political trust/needs/learning/ assistance <i>alternativt mutually</i> - beneficial cooperation:	18	12	10	4
New era/circumstances/ drivers/economy/vision/cooperation/roles/path of growing state to state relations/ type of [...] strategic partnership/ international political and economic order/ new model of international partnership/ways of cooperation	5	6	7	7
Institution <i>alternativt institutionalize</i> :	6	0	1	3
Solidarity	4	0	2	2
Unity	0	8	1	3
Community	0	0	0	11
TOTALT	45	35	33	54

Vidare kan det med avstamp från figur 5, vilken porträtterar en radar för bruket av dessa begrepp, mer visuellt tydliggöras hur begreppen brukas genom Kinas Afrikapolicy och Hu Jintaos samt Xi Jinpings tal. Överlag går det att säga att *new* liksom *common* i dess olika konstellationer ofta används och i någorlunda jämn utsträckning medan *unity, solidarity* samt *institution/institutionalize* brukas mer ojämnt och mindre frekvent. Något anmärkningsvärt är vidare den förändring som sker i och med Xis tal från 2018 då *shared/sharing* börjar användas i mycket större utsträckning samtidigt som *community* för första gången brukas, och detta så mycket som elva gånger. Som radarn visar har det tidigare funnits en större tendens att bruka *mutual/mutually* men 2018 tycks det ske en förskjutning mot det snarlika ordet *shared/sharing*. Även om det är svårt att ta några definitiva slutsatser för vad detta innebär, kan denna förändring av vokabulärsbruk tyckas vittna om en kraftigare diskurs. Detta

i den bemärkelse att skapandet av *community* i Syd kan ses som slutmålet av SSC. Samtidigt kan förskjutningen mot *shared/sharing* istället för *mutual/mutually* tolkas innehålla en förlust av en ömsesidighetsdimensionen med den innebörd att det inte nödvändigtvis implicerar lika utbyte mellan parterna.

Figur 5, bruk av begrepp signifikanta för SSC

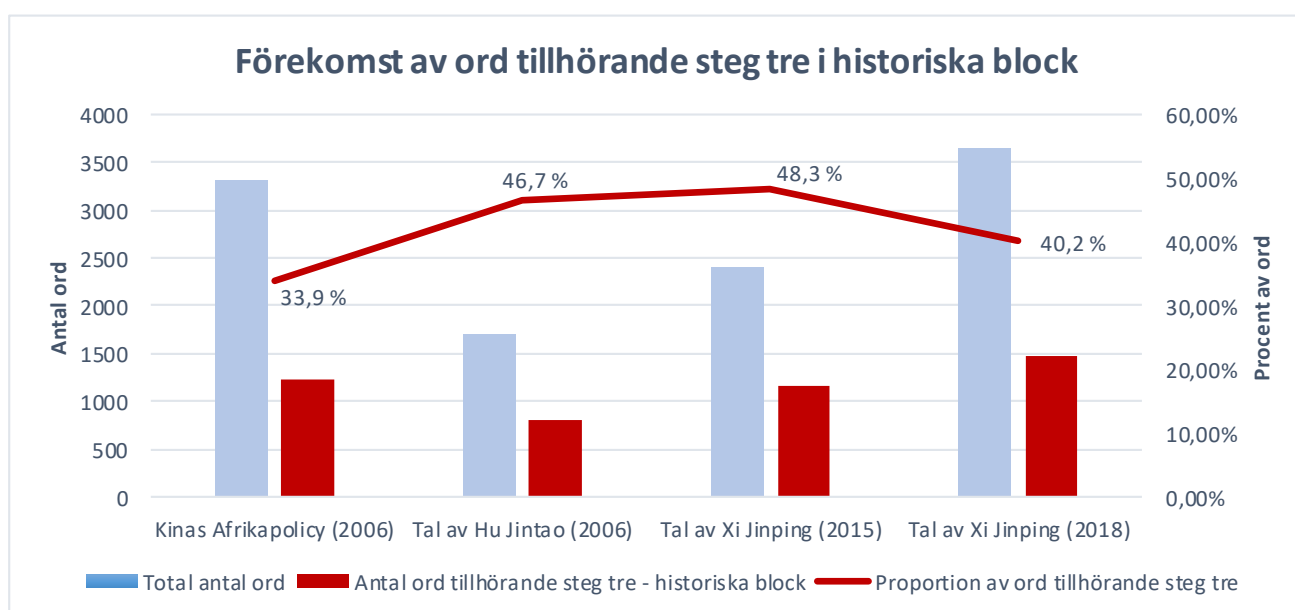

7.2 Etapp 2 – Kina & steg tre i historiska block inom ramen för SCC

7.2.1 Inledning

Denna etapp tar avstamp från den andra underfrågan till arbetets primära frågeställning vilken lyder som följande: ”Inom ramen för SCC, hur kan den officiella kinesiska diskursen förstås i relation till steg tre i historiska block?”. Beskrivet med andra ord handlar det om hur resultatet av första etappens kodning förhåller sig till steg tre i historiska block. I enlighet med frågan har jag inledningsvis kodat mitt analysmaterial med SSC som idealtyp för att med detta urval därefter se vilket innehåll som också motsvarar idealtypen för steg tre i historiska block. Genom denna process har det kunnat fastställas att samtliga fyra analyserade dokument i betydande utsträckning innehåller en diskurs som kan sammankopplas till idealtypen för steg tre i historiska block. Som figur 6 visar uppmäts 33,9 procent av Kinas Afrikapolicy bestå av ord tillhörande denna idealtyp, vilket kan jämföras med de 46,7 procent som uppmättes i Hus tal vid FOCAC:s toppmöte 2006. Detta kan ytterligare jämföras med Xis tal vid FOCAC:s toppmöten från 2015 och 2018 vilka bestod av 48,3 % respektive 40,2 % ord tillhörande idealtypen för steg tre i historiska block. Det bör emellertid betonas att även om Xis tal från 2018 innehåller en lägre procentansats än hans tidigare tal från 2015 samt Hus tal från 2006, innehåller detta tal i absolut mening fler ord tillhörande steg tre i historiska block. Detta kan förklaras utifrån det faktum att talet är längre än tidigare analyserade diskurser.

Figur 6. Förekomst av ord som inom ramen för SCC tillhör steg tre i historiska block

Nedan följer en ingående redovisning av resultat och analys. Dessa har genererats i och med den kodning av analysmaterialet som har ägt rum med utgångspunkt från idealtyperna SSC och steg tre i historiska block. Redovisningen av resultatet kommer ske genom en presentation av fyra olika sammanställningar, en för varje studerat dokument. Dessa består av ett urval av innehåll representativa för såväl SSC som steg tre i historiska block. I samband med att varje sammanställning presenteras kommer en analys följas av dess innehåll. Vidare bör det betonas att fokus i denna etapp ligger på idealtypen för steg tre i historiska block, ändock inom ramen för SSC. Det skall också understrykas att nedan redovisning av resultat och analys bör utläsas i samförstånd med de numrerade beskrivningarna av idealtypen för steg tre i historiska block som presenterades på sida 18. Likaså bör det förtydligas att för att i analysdelarna lättare veta vilket specifikt innehåll från sammanställningen som tolkas, kommer jag referera till den SSC-kategorisering som meningarna fick i etapp 1. Detta ämnar även visa på innehållets förankringen till det SSC-ramverk som det tar avstamp från.

7.2.2 Dokument 1: Kinas Afrikapolicy, 2006

Kinas Afrikapolicy, 2006	
urval av innehåll tillhörande idealtyp steg tre i historiska block, inom ramen för SSC	
<p>“Sharing similar historical experience, China and Africa have all along sympathized with and supported each other in the struggle for national liberation and forged a profound friendship.” (MFA, 2006)</p> <p>“Sincerity, equality and mutual benefit, solidarity and common development - these are the principles guiding China-Africa exchange and cooperation and the driving force to lasting China-Africa relations.”</p> <p style="text-align: right;"><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: basic values</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block : 3.1, 3.2, 3.3, 3.4</i></p>	
<p>“China supports African nations' desire to be an equal partner in international affairs. China is devoted, as are African nations, to making the UN play a greater role, defending the purposes and principles of the UN Charter, establishing a new international political and economic order featuring justice, rationality, equality and mutual benefit, promoting more democratic international relationship and rule of law in international affairs and safeguarding the legitimate rights and interests of developing countries.”</p> <p style="text-align: right;"><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: goals</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block : 3.1, 3.2, 3.3, 3.4</i></p>	
<p>“China will implement agreements of cultural cooperation and relevant implementation plans reached with African countries, maintain regular contacts with their cultural departments and increase exchanges of artists and athletes. It will guide and promote cultural exchanges in diverse forms between people's organizations and institutions in line with bilateral cultural exchange programs and market demand”</p> <p style="text-align: right;"><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: structure</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block : 3,4</i></p>	
<p>“In light of its own financial capacity and economic situation, China will do its best to provide and gradually increase assistance to African nations with no political strings attached.”</p> <p style="text-align: right;"><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: capacity</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block : potentiellt 3,5</i></p>	
<p>“Enhancing All-round Cooperation Between China and Africa</p> <p>1. The political field</p> <p>(1) High-level visits [...]</p> <p>(2) Exchanges between legislative bodies [...]</p> <p>(3) Exchanges between political parties [...]</p> <p>(4) Consultation mechanisms [...]</p> <p>(5) Cooperation in international affairs [...]</p> <p>(6) Exchanges between local governments</p> <p>2. The economic field</p> <p>(1) Trade [...]</p> <p>(2) Investment [...]</p> <p>(3) Financial cooperation [...]</p> <p>(4) Agricultural cooperation [...]</p> <p>(5) Infrastructure [...]</p> <p>(6) Resources cooperation [...]</p> <p>(7) Tourism cooperation [...]</p> <p>(8) Debt reduction and relief [...]</p> <p>(9) Economic assistance [...]</p> <p>(10) Multilateral cooperation [...]</p>	<p>3. Education, science, culture, health and social aspects</p> <p>(1) Cooperation in human resources development and education [...]</p> <p>(2) Science and technology cooperation [...]</p> <p>(3) Cultural exchanges [...]</p> <p>(4) Medical and health cooperation [...]</p> <p>(5) Media cooperation [...]</p> <p>(6) Administrative cooperation [...]</p> <p>(7) Consular cooperation [...]</p> <p>(8) People-to-people exchange [...]</p> <p>(9) Environmental cooperation [...]</p> <p>(10) Disaster reduction, relief and humanitarian assistance [...]</p> <p>4. Peace and security</p> <p>(1) Military cooperation [...]</p> <p>(2) Conflict settlement and peacekeeping operations [...]</p> <p>(3) Judicial and police cooperation [...]</p> <p>(4) Non-traditional security areas [...]</p> <p style="text-align: right;"><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: forms and areas of action</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3.1</i></p>

Figur 7. Resultat av kodning i relation till idealtypen för steg tre historiska block utifrån ett SSC-baserat material. Innehållet har hämtats ifrån MFA (2006), det vill säga Kinas Afrikapolicy.

7.2.3 Analys av dokument 1

Under vad som i enlighet med idealtypen SSC har kategoriserats som *basic values* framkommer det att då Kina och Afrika har liknande historiska erfarenheter och har stöttat varandra i kampen för nationell frigörelse, har de utvecklat en djup vänskap. Detta i kombination med återkommande vägledande principer som *sincerity, equality, mutual benefit, solidarity* och *common development*, är det möjligt att uttyda anspelningar mot västvärldens hegemoni och dess förtryckande karaktär i både Afrika och Kina. Beskrivet med andra ord skulle det kunna tolkas ge uttryck för en solidaritet som finns mellan Kinas och Afrika och hur de har förenats i motstånd mot det förtryck som de har erfart. Detta kan tänkas leda till en politisk och ideologisk förening, vilket kan sättas i förbindelse till förståelsen om att en hegemoni i tredje steget i historiska block etableras då proletariatet förenas såväl ideologiskt som politiskt. Proletariatet kan i detta fall tolkas vara Kina och Afrika som båda har varit förtryckta under västvärldens hegemoni. Än mer karaktäriseras steg tre i historiskt block av att nationella intressen och ideologier som tidigare har varit avvikande bildar en gemensamhet. Kina och Afrika skulle med detta sagt kunna tolkas vara proletariatet, förenade i mothegemoniska idéer som tidigare har varit avvikande i västvärldens hegemoni. Som idealtypen för steg tre i historiska block visar, hämtar det historiska blocket styrka för internationell organisering genom att sammanföra stater och sociala styrkor kring bland annat idéer. Detta kan förankras till de vägledande principer som tidigare har nämnts, vilka skulle kunna betraktas som idéer av detta slag. Liknande slutsatser går att ta i läsandet av vad som i enlighet med SSC kategoriserats som *structure*. Det framkommer här att Kina önskar ett inrättande av mekanismer, däribland genom institutioner, för att stärka det kulturella utbytet mellan Kina och Afrika. Detta kan tolkas göra det möjligt för Kina och Afrika att förenas ideologiskt, något som karakteriserar tredje steget i historiska block.

Under vad som har kategoriserats som *goals* framkommer det uttryckligen att Kina har en vilja att etablera en ny internationell politisk och ekonomisk ordning präglad av åtminstone vissa av de tidigare nämnda vägledande principer där utvecklingsländernas intressen säkerställs. Från detta går det uttyda anspelningar mot västvärldens hegemoni och dess förtryckande karaktär, med resultat att Kina med utvecklingsvärlden kan förenas politiskt och ideologiskt i ett motstånd. Det är intressant att notera dess internationella karaktär då det inte längre bara handlar om Kina och Afrika utan utvecklingsländer överlag. Idealtypen för steg tre i historiskt block visar dock på hur en hegemoni igenkänns av sin universella karaktär där olika klassers intressen till viss del tillfredsställs, något som alltså inte tycks stämma överens med vad som har sagts.

I det innehåll som är kategoriserat som *capacity* framkommer det att Kina har en ekonomisk kapacitet att stötta afrikanska nationer. Även om detta är välkomnat i Afrika och har goda effekter på kontinenten kan det tolkas ge Kina en överlägsenhet och det går att fråga sig ifall Kinas inblandande i Afrika har bakomliggande anledningar. Det tredje steget i historiskt block igenkänns av att en potentiell hegemoni i viss utsträckning tillfredsställer de underordnade grupper utan att underminera den hegemoniska klassens ledarskap eller intressen. Med det sagt skulle det hypotetiskt sätt kunna hävdas att det finns en risk att Kinas framgångar används som skäl till kinesisk inblandning i Afrika och framställs på ett sätt som är i harmoni med Afrikas intresse. Detta för att potentiellt skapa en beroendesituation där Afrika på hegemoniskt vis blir underordnade.

Ett historiskt block skapas i det tredje steget i form av sociala, ekonomiska och politiska förbindelser vilka förenar olika klassintressen. I Kinas Afrikapolicy finns det som bekant inte underlag till att säga att Kina ger uttryck till att förena olika klassintressen då fokus ligger på utvecklingsländers intressen. Däremot går det med utgångspunkt från vad som kategoriseras som *forms and areas of action* att konstatera att Kina ger uttryck för att vilja agera på ett sätt som förenar åtminstone Kina och Afrika såväl politiskt, socialt som ekonomiskt. Detta då Kina har tydliga planer på att bland annat agera inom angelägenheter som politik, ekonomi, utbildning, vetenskap, kultur, sociala aspekter samt fred och säkerhet.

7.2.4 Dokument 2: tal av Hu Jintao vid FOCAC:s toppmöte, 2006

Tal av Hu Jintao, 2006	
<p>urval av innehåll tillhörande idealtyp steg tre i historiska block, inom ramen för SSC</p> <p>“In the long course of history, the Chinese and African peoples, with an unyielding and tenacious spirit, created splendid and distinctive ancient civilizations. In the modern era, our peoples launched unremitting and heroic struggle against subjugation, and have written a glorious chapter in the course of pursuing freedom and liberation, upholding human dignity, and striving for economic development and national rejuvenation. The progress and development of China and Africa are a major contribution to the advancement of human civilization.”</p> <p>“Common destiny and common goals have brought us together. China will remain a close friend, reliable partner and good brother of Africa.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: basic values</i></p> <p><i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. Anspelningar på 3.5.</i></p>
<p>“The world today is undergoing profound and complex changes. But peace, development and cooperation remain the calling of the times. There is a growing trend towards multipolarity and economic globalization. Science and technology are making daily advance, regional cooperation is deepening and there is increasing interdependence among nations. All this has created rare development opportunities for the international community. On the other hand, imbalance in global development, widening gap between North and South, the combination of traditional and non-traditional security threats as well as increasing factors of instability and uncertainty standing in the way of peace and development all pose a daunting challenge to developing countries in their pursuit of sustainable development. [...]</p> <p>Building strong ties between China and Africa will not only promote development of each side, but also help cement unity and cooperation among developing countries and contribute to establishing a just and equitable new international political and economic order.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC : goals</i></p> <p><i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. Anspelningar på 3.5</i></p>
<p>“We will maintain high-level contacts and mutual visits, establish a regular high-level political dialogue mechanism and conduct strategic dialogue to enhance mutual political trust and traditional friendship and achieve common progress through unity.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: structure</i></p> <p><i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3.1, 3.4.</i></p>
<p>“In all these years, China has firmly supported Africa in winning liberation and pursuing development. China has trained technical personnel and other professionals in various fields for Africa.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: capacity</i></p> <p><i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: potentiellt 3,5</i></p>
<p>“China will strengthen cooperation with Africa in the following fields:</p> <p>First, deepen political relation of equality and mutual trust. [...]</p> <p>Second, broaden win-win economic cooperation. [...]</p> <p>Third, expand exchange for cultural enrichment.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: forms and areas of action</i></p> <p><i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3,1</i></p>

Figur 8. Resultat av kodning i relation till idealtypen för steg tre historiska block utifrån ett SSC-baserat material. Innehållet har hämtats ifrån Hus (2006) tal vid FOCAC:s toppmöte.

7.2.5 Analys av dokument 2

I det innehåll som i enlighet med idealtypen för SSC har kategoriserats som *basic values* talar Hu Jintao om Kinas och Afrikas delade historia. Bland annat uttrycks en förening ske mellan parterna genom deras gemensamma kamp mot underkastelse. Vidare skall detta ha invigt en storartad period präglad av frihet, mänsklig värdighet och ekonomisk utveckling. Att det ger uttryck för en förening kan bekräftas då Hu på ett explicit sätt framhåller att Kina och Afrika har ett gemensamt öde och gemensamma mål som har fört dem tillsammans. Detta kan liknas vid idealtypen för steg tre i historiska block som inte minst kan förstås som en politisk och ideologisk förening i mothegemoniska idéer. Det här görs utifrån antagandet om att den underkastelse som det refereras till handlar om västvärldens hegemoniska och förtryckande närvaro i Afrika och Kina, vilket tidigare gjorde mothegemoniska idéer av det slag som Hu nu uttrycker avvikande. Vidare är det också intressant att notera att Hu i viss mån uttrycker sig i universella termer på så vis att han menar att Kinas och Afrikas utveckling är ett viktigt bidrag till den mänskliga civilisationens utveckling. Genom att uttrycka sig på detta sätt kan det argumenteras för att Hu också vill tillfredsställa världens samtliga samhällsklasser.

Dessa mothegemoniska idéer som kan tolkas förena Kina och Afrika är också framträdande i vad som i enlighet med SSC har kategoriserats som *goals*. Hu talar nämligen här om ett växande gap mellan Nord och Syd vilket utgör en svår utmaning för utvecklingsländer i dess strävan att uppnå hållbar utveckling. Enligt Hu kommer starka förbindelser mellan Kina och Afrika inte bara främja utveckling bland dem. Det kommer nämligen även att stärka samt ena utvecklingsländer och bidra till skapandet av en ny internationell politisk och ekonomisk ordning utmärkt av sin rättskaffenhet. Detta kan tolkas som mothegemoniska idéer utifrån antagandet att den befintliga ordningen präglas av västvärldens hegemoni på bekostnad av utvecklingsvärlden. Dessa idéer som Hu framhåller kan tolkas ha en förenade effekt bland utvecklingsländer på politiskt och ideologiskt plan. Åter igen bör det noteras att Hu sätt att uttrycka sig har universella inslag då han talar om skapandet av en rättvis internationell politisk och ekonomisk ordning. Detta ger intrycket av att han företräder hela världen.

I enlighet med idealtypen för steg tre i historiska block hämtar historiska block styrka genom att sammanföra stater och sociala styrkor kring institutioner, idéer och materiella resurser. Detta kan i viss utsträckning liknas vid vad som har kategoriserats som *structure*, där Hu uttrycker en aspiration till förening genom inrättandet av en mekanism präglad av politiskt utbyte mellan Kina och Afrika. Under vad som har kategoriserats som *capacity* stärks dels intrycket av en politisk och ideologisk förening mellan Kina och Afrika. Kina uppges ha visat starkt stöd för att ha hjälp Afrika att nå

befrielse samt utveckling, och har bland annat utbildat teknisk personal inom olika områden i Afrika. Detta visar på Kinas kapacitet att hjälpa Afrika men vidare kan det tolkas ge Kina en överlägsenhet med Afrika i underläge då kontinentens utveckling blir i beroendeställning till Kina och landets utveckling. Även om Kinas sätt att uttrycka sig må tillfredsställa afrikanska nationer i och med att de alla framställs vara jämlika och stå förenade, finns det en potentiell risk att Kina har en bakomliggande agenda om att etablera en hegemoni. Detta genom att i likhet med steg tre i historiska block tillfredsställa de underordnade grupper (afrikanska nationer i detta fall) utan att underminera den hegemoniska klassens (Kina i detta fall) ledarskap eller intressen. Med detta sagt bör det visserligen poängteras att det inte utesluter att Kina samtidigt må ha positiv inverkan på Afrika eller att afrikanska nationer inte vill bli ledda av Kina.

Medan ovan diskussion har en mer spekulativ karaktär kan det slutligen berättas att Hu uttrycker sig på ett sätt som är påfallande likt beskrivningen om att historiska block är en konstellation av sociala, ekonomiska och politiska förbindelser. Under vad som har kategoriserats som *forms and areas of action* framkommer det att Kina planerar vara verksam med Afrika inom ekonomiska, kulturella och politiska fält. Det bör emellertid klargöras att detta inte uttrycks i universella termer utan är begränsat till Kina och Afrika.

7.2.6 Dokument 3: tal av Xi Jinping vid FOCAC:s toppmöte, 2015

Tal av Xi Jinping, 2015	
urval av innehåll tillhörande idealtyp steg tre i historiska block, inom ramen för SSC	
<p>“China and Africa share a common future. We Chinese and Africans have forged profound friendship through our common historical experience and in our common struggles. “</p> <p>“What has made China-Africa friendship durable and vigorous is that our two sides have always been guided by the principle of treating each other as equals, promoting win-win progress and common development and enhancing sincere friendship and cooperation. “</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: basic values</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block : 3.1, 3.2, 3.3, 3.4,</i></p>
<p>“In the new era, we should carry forward the traditional China-Africa friendship and translate the strengths of our traditional friendship into driving forces to boost solidarity, cooperation and development, so that we will deliver more tangible benefits to our peoples and make greater contribution to the development of the world in a more balanced, just and inclusive manner and to the building of a new model of international partnership based on win-win cooperation. “</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: goals</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3.1, 3.5</i></p>
<p>“FOCAC has become a pacesetter in China-Africa cooperation, an example in South-South cooperation, and a champion for greater international attention to and input in Africa.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: structure</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3.4</i></p>
<p>“China, after reform and opening-up of over 30 years, now has the technology, equipment, professional and skilled personnel and capital needed to help Africa realize sustainable self-development. In particular, China has the strong political commitment to supporting Africa in achieving development and prosperity.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: capacity</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: potentiellt 3,5</i></p>
<p>“[...] we should strengthen the following “five major pillars”.</p> <p>First, we should remain committed to political equality and mutual trust. [...]</p> <p>Second, we should remain committed to promoting win-win economic cooperation. [...]</p> <p>Third, we should remain committed to mutually enriching cultural exchanges. [...]</p> <p>Fourth, we should remain committed to mutual assistance in security. [...]</p> <p>Fifth, we should remain committed to solidarity and coordination in international affairs [...]</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: forms and areas of action</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block: 3.1</i></p>

Figur 9. Resultat av kodning i relation till idealtypen för steg tre historiska block utifrån ett SSC-baserat material. Innehållet har hämtats ifrån Xis (2015) tal vid FOCAC:s toppmöte.

7.2.7 Analys av dokument 3

På ett sätt som i synnerhet påminner om Kinas Afrikapolicys formulering, uttrycker Xi i vad som har kategoriseras som *basic values*, att Kina och Afrika har format en djup vänskap genom deras gemensamma historiska strider och att de delar en gemensam framtid. Och på ett bekant sätt beskrivs Kinas och Afrikas relation präglas av principer som jämställdhet och gemensam utveckling. Detta är något som kan tolkas ha en förenande effekt grundat i mothegemoniska idéer mot det förtryck som västvärldens hegemoni innebar. Xi kan i likhet med idealtypen för steg tre i historiska block, tolkas

ge uttryck för att vilja etablera en ny ideologi vägled av principer, eller idéer, som just gemensam utveckling samt jämställdhet och som under västvärldens hegemoni tenderar att vara avvikande. Under vad som har kategoriserats som *goals* betonas dessa principer ytterligare då Kina uttrycks vilja bidra till världens utveckling på ett rättvist sätt och bygga en ny modell för internationellt partnerskap. I linje med steg tre i historiska block är det intressant att notera dess universella karaktär på så vis att Kina vill bidra till världen och då inte bara framträda en viss klass. Det finns emellertid anledningar att tro att Xi framförallt riktar sig mot utvecklingsländer då det under vad som har kategoriserats som *structure* i positiv anda betonas att FOCAC har blivit en förebild för SSC. Oavsett är det anmärkningsvärt att även om Xis anförande framfördes i en kontext fokuserad på Kina och Afrikas relation, finns det tendenser att uttrycka sig i mer generell form.

Som det har visats prov på ger Xi uttryck för att Kina och Afrika är förenade; att de att de står på samma sida och tillhör samma klass. Det bör ånyo tas upp att Xi samtidigt uttrycker sig på ett sätt som visar på Kinas överlägsenhet gentemot Afrika. Under *structure*, framkommer det nämligen att Kina efter reformer de senaste 30 åren nu har den teknik, utrustning, kompetens och kapital som behövs för att hjälpa Afrika att uppnå en hållbar egenutveckling. Detta kan emellertid tyckas innehålla en viss paradox då Kina å ena sidan uttrycker sig vilja hjälpa Afrika för deras egenutveckling. Å andra sidan kan denna hjälp tyckas sätta Afrika i underläge gentemot Kina då Afrikas utveckling sker i beroendeställning till Kinas utveckling. Det är svårt att avgöra ifall Kina avsiktligt vill skapa denna beroendeställning för ett potentiellt hegemoniskt etablerande och ifall Xi i linje med steg tre i historiska block talar om delade intressen för att skapa en enhet som gör att Afrika vill ledas av Kina.

Medan ovan stycke innehar en mer spekulativ karaktär bör det sägas att Xis tal också består av mer utpräglade inslag av steg tre i historiska block. I likhet med tidigare studerade dokument uttrycker Kina en vilja om att etablera sociala, ekonomiska och politiska förbindelser med Afrika genom samarbete inom ekonomi, kultur, politik och säkerhet. Åter igen bör det noteras att detta som framkommer under vad som har kategoriserats som *forms and areas of action*, emellertid inte uttrycks i universella termer.

7.2.8 Dokument 4 : tal av Xi Jinping vid FOCAC Summit, 2018

Tal av Xi Jinping, 2018 urval av innehåll tillhörande idealtyp steg tre i historiska block, inom ramen för SSC	
<p>“History follows its own rules and logic. With similar fate in the past and a common mission, China and Africa have extended sympathy to and helped each other throughout all the years. Together, we have embarked on a distinctive path of win-win cooperation.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: forms and areas of action</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block 3.1, 3.2, 3.3, 3.4</i></p>
<p>“Our world is undergoing profound changes unseen in a century: the surging trend toward multi-polarity, economic globalization, IT application and cultural diversity, accelerated transformation of the global governance system and international order, rapid rise of emerging markets and developing countries, and greater balance in global power configuration. [...] we are firm in our conviction that peace and development remain the underlying trend of our times. Indeed, they are the call of the times.</p> <p>-- To respond to the call of the times, China takes it its mission to make new and even greater contribution to mankind. China will work with other countries to build a community with a shared future for mankind, forge partnerships across the world, enhance friendship and cooperation, and explore a new path of growing state-to-state relations based on mutual respect, fairness, justice and win-win cooperation. [...]</p> <p>-- To respond to the call of the times, China is ready to jointly promote the Belt and Road Initiative with international partners. We hope to create new drivers to power common development through this new platform of international cooperation; and we hope to turn it into a road of peace, prosperity, openness, green development and innovation and a road that brings together different civilizations.</p> <p>-- To respond to the call of the times, China will get actively involved in global governance and stay committed to the vision of consultation, cooperation and benefit for all in global governance. [...]. We call for increasing the representation and voice of developing countries in international affairs and support efforts to strengthen the South, a weak link in the global governance system, as well as efforts to create synergy in South-South cooperation. We will continue the efforts to make the global governance system better represent the will and interests of the majority of countries, especially developing countries.</p> <p>-- To respond to the call of the times, China will remain committed to opening-up. Facing uncertainty and unpredictability in global growth, China will continue to grow an open economy for win-win cooperation, and it will embrace an open world economy and the multilateral trading system and reject protectionism and unilateralism. [...]</p> <p>“China will work with Africa to achieve our shared goal of building a closer China-Africa community with a shared future and turn it into a pacesetter for building such a community for mankind.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: goals</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block</i></p>
<p>China will continue to improve institution building, develop new ideas and expand areas of cooperation with Africa to bring our cooperation to greater heights.</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: structure</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block</i></p>
<p>“With open arms, we welcome African countries aboard the express train of China’s development. “</p> <p>“China will share more of its development practices with Africa and support cooperation with Africa on economic and social development planning. “</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: capacity</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block</i></p>
<p>“We could increase political and policy dialogue at various levels, enhance mutual understanding and support on issues involving each other's core interests and major concerns, and boost coordination on major international and regional issues. Such efforts will enable us to uphold the common interests of China and Africa as well as other developing countries.”</p>	<p><i>Kategorisering utifrån idealtyp SSC: forms and areas of action</i> <i>Kategorisering utifrån idealtyp steg tre, historiska block</i></p>

Figur 10. Resultat av kodning i relation till idealtypen för steg tre historiska block utifrån ett SSC-baserat material. Innehållet har hämtats ifrån Xis (2018) tal vid FOCAC:s toppmöte.

7.2.9 Analys av dokument 4

I likhet med tidigare studerade dokument går det i Xi Jinpings tal från 2018 uttyda en aspiration till politisk och ideologisk förening med Afrika. Detta framkommer i läsandet av vad som har kategoriserats under *basic values* där Xi betonar Kinas och Afrikas delade erfarenheter och gemensamma kallelse. I liknande anda talas det också om hur de både har utvecklat sympati och stöttat varandra för att påbörja en särskiljande väg för ”win-win”-samarbete. I relation till idealtypen för steg tre i historiska block går det som i tidigare dokument utläsa antihegemoniska idéer som förenar Kina och Afrika politiskt och ideologiskt med vägledande principer såsom ”win-win”-samarbete.

Någonting som kan tyckas vara utmärkande för Xis tal från 2018 i jämförelse med tidigare studerade dokument är att han förefaller uttrycka sig i mer kraftfulla termer. Detta yttrar sig inte minst då han på ett universellt tillika definitivt sätt talar om ett etablerande av en sino-afrikansk komunitet för mänsklighetens bästa. Det här mer kraftfulla sättet att uttrycka sig framkommer bland annat i det innehåll som har kategoriserats som *goals*. Här talar Xi inledningsvis om hur världen genomgår fundamentala förändringar. Det handlar bland annat om en accelererande förändring i den internationella ordningen med en snabb tillväxt av utvecklingsländer och en större balans i den globala maktsammansättningen. Från att bland i de tidigare studerade dokumenten ha kunnat notera en kinesisk aspiration om förändrad internationell ordning, skulle det i och med Xis tal från 2018 gå att hävda att en förändring nu också ha börjat ske. Vidare tycks Xis sätt att uttrycka sig också vittna om att Kina nu är redo att leda världen. Det kan förstås utifrån det faktum att talet framfördes i en sino-afrikansk kontext, talar Xi återkommande i termer som landar i att Kina i en tid som präglas av protektionism och unilateralism, tar sitt ansvar för att bidra till mänskligheten. Bland annat uppger Xi att öppenhet, grön utveckling och innovation kommer sammanföra olika civilisationer.

Trots denna universella karaktär tycks Xi i första hand vilja företräda utvecklingsvärlden. Det kan bland annat uttydas i Xis talan om att vilja stärka utvecklingsländers röst i internationella angelägenheter samt stödja insatser för ett starkt Syd som annars är en svag länk i det globala styrsystemet. Xi säger även att Kina kommer att arbeta med Afrika för att uppnå deras gemensamma mål om att utveckla en närmare sino-afrikansk komunitet. Detta uppges vara med målet om att göra denna komunitet till en föregångare för att sen utveckla en sådan gemenskap för mänskligheten. Genom att uttrycka sig på detta vis ges intrycket av att Kina på hegemonisk vis vill förenas med Afrika för att åstadkomma något större, vilket gör att Afrika blir något av ett redskap. Samtidigt som detta inte betyder att Afrika inte gynnas, kan det tyckas sätta Kina i en överordnad position. Detta kan inte minst utläsas under vad som har kategoriserats som *capacity*. Här framkommer det nämligen

att Kina välkomnar afrikanska länder ombord på ett så kallat ”express train of China's development.”. Kina uppges också ha för avsikt att ytterligare dela med sig av sina metoder och att stödja samarbete med Afrika för ekonomisk och social utveckling. Detta kan förankras till den del i idealtypen för steg tre i historiska block som beskrivs vara en konstellation av sociala, politiska och ekonomiska förbindelser. Vidare uttrycks en kinesisk aspiration att etablera politiska förbindelser med Afrika i och med det innehåll som har kategoriserats som *forms and areas of action*. Här står det nämligen att läsa om en kinesisk ambition att öka den politiska dialogen mellan parterna på olika nivåer samt stärka en etablering av ömsesidig förståelse. Detta kan tolkas vara ett sätt för att underbygga en politisk och ideologisk förening mellan Kina och Afrika.

Det som har lyfts i denna analys kan i sin totalitet tyckas ge uttryck för en kinesisk aspiration att leda hela världen. Detta kan tolkas möjliggöra genom en sino-afrikansk ideologisk och politisk förening som befäster en legitimitet för kinesiskt ledarskap. Det är också en förening som i likhet med idealtypen för steg tre i historiska block hämtar styrka genom att sammanföra (afrikanska) stater och sociala styrkor kring institutioner, idéer och materiella resurser. Detta bekräftas inte minst under vad som har kategoriserats under *structure* då Xi (2018) säger att ”China will continue to improve institution building, develop new ideas and expand areas of cooperation with Africa to bring our cooperation to greater heights.”

8. Diskussion

8.1 Inledning

I förra kapitlet har vi med utgångspunkt från de två underfrågorna till arbetets primära frågeställning, både fått se hur Kina genom den officiella kinesiska diskursen ger uttryck för SSC och hur det förhåller sig till steg tre i historiska block. Detta har gjort det möjligt att behandla arbetets primära frågeställning, det vill säga frågan om hur Kina genom den officiella kinesiska diskursen kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Och genom att behandla denna fråga blir det i sin tur möjligt att uppnå arbetets syftet som inte minst handlar om att bidra till ett klargörande om huruvida föreställningen jag ämnar granska anstår. Det vill säga uppfattningen om att Kina genom att betona Syd-Syd-solidaritet och gemensamma intressen vill vinna över afrikanska nationers solidaritet i syfte att utmana rådande världsmakter (Kopiński et al. 2011:131,132).

8.2 Ett kinesiskt närmande till Afrika

Med utgångspunkt från tidigare resultat- och analyskapitel ges underlag till att hävda att den uppfattning jag ämnade granska anstår. Genom den officiella kinesiska diskursen som mitt analysmaterial tar del av kan Kina tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika för att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni, den hegemoni som de båda har fallit offer för. Närmare bestämt tycks Kina likt den föreställning jag ämnade granska betona SSC-typiska värden som solidaritet och gemensamma intressen för att närma sig Afrika. I relation till steg tre i historiska block kan det tolkas handla om att Kina vill förenas politiskt och ideologiskt med Afrika, eller snarare med hela utvecklingsvärlden, i ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Detta kan tydas vara för att hämta styrka och finna legitimitet till ett globalt etablissemang av en ny hegemoni där Kina kan tolkas vilja leda världen på ett rättvist sätt.

Dessa slutledningar kan göras på basis av en konceptualisering av SSC samt steg tre i historiska block, i relation till analysmaterialet. I samtliga analyserade dokument har det med avstamp från idealtypen för SSC nämligen kunnat visats på kinesiska tendenser att uttrycka sig i samstämmighet med tredje steget i historiska block. Detta kan delvis styrkas på kvantifierade grunder då det har beräknats att samtliga fyra dokument inom ramen för SSC består av en diskurs som mellan 33,9- 48,3 % identifieras tillhöra steg tre i historiska block. Historiska block som i sin totalitet kan förstås som resultatet av hur sociala styrkor träder ihop emot den befintliga hegemoniska ordning (Yilmaz,

2014:191). Detta gör också att frågan kan lyftas om inte SSC som essentiellt bottnar i ett åtagande om att skapa solidaritet bland postkoloniala nationer, i sig är en mothegemonisk rörelse eftersom mycket av dess innehåll även faller in under steg tre i historiska block (Bry, 2016:163).

Genom att i arbetets andra etapp sätta första etapps SSC-baserade material i relation till idealtypen för steg tre i historiska block, finns det flera intressanta tendenser att notera. Det är tendenser som i relation till arbetets syfte och frågeställning ger underlag till ett resonemang om hur Kina kan tolkas ge uttryck för närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Inledningsvis kan Kinas officiella diskurs uttryckt genom analysmaterialet, jämföras med idén om att historiska block kan förstås som oppositionsgrupper förenade i mot-hegemoniska idéer (Yilmaz, 2014: 210, 205). Mitt resultat har nämligen visat på hur samtliga delar av analysmaterialet i SSC-anda talar om hur Kina och Afrika delar samma historiska erfarenheter, något som skall ha gjort dem allierade. Som tidigare analyser har visat på är det en diskurs som med en hermeneutisk tolkning kan tolkas anspela på västvärldens förtryckande hegemoni och ger i linje med steg tre i historiska block uttryck för en aspiration till förening mellan Kina och Afrika.

Vidare hämtar historiska block styrka för att organiseras internationellt genom att sammanföra stater och sociala styrkor kring institutioner, idéer och materiella resurser (Yilmaz, 2014: 206). I relation till vad som tidigare har lyfts kan betonandet av Kinas och Afrikas delade erfarenheter ses som en grundläggande förenande idé. Utöver detta finns det än mer idéer, eller principer, som i samtliga studerade dokument med en SSC-dynamik, kan tolkas ha en förenande och vägledande effekt som ett historiskt block lett av Kina skulle kunna hämta styrka ifrån. Vad som har visats på är nämligen hur ord som *mutual benefit* och *common development* på återkommande vis framförs som vägledande principer i Kinas och Afrikas relation. Det bör sättas i den kontext att samtliga dokument också uttrycker en kinesisk aspiration att etablera en ny internationell politisk och ekonomisk ordning som åtminstone skall präglas av vissa av dessa principer och säkerställa utvecklingsländers intressen. Vidare är det också intressant att notera att medan de tre första studerade dokumenten kan tolkas aspirera en sådan ordning går det i och med Xis tal från 2018 att hävda att inrättandet av denna ordning också ha börjat ske. Detta då Xi talar om hur världen genomgår fundamentala förändringar och exemplifierar med en påskyndad omvandling i den internationella ordningen som genererar en större balans i den globala maktsammansättningen. Det är en formulering som kan uttydas vara tecken på ett pågående etablissemang av ett historiskt block i form av Syd.

Detta leder oss vidare till den del av idealtypen för steg tre i historiska block som förklarar att den sammantaget kan förstås som en konstellation av sociala, ekonomiska och politiska förbindelser vilka

förenar olika klassintressen (Yilmaz, 2014:205, 206). Med utgångspunkt från analysmaterialet finns det anledningar att hävda att Kina innehar en diskurs som ger uttryck för detta då det framförs tydliga planer för olika aktioner visavis Afrika vad gäller ekonomiska, politiska samt sociala angelägenheter. Det är aktioner som på hegemoniskt vis kan förmodas etablera samhällsstrukturer och i linje med steg tre i historiska block kan det tolkas ha en förenande effekt mellan Kina och Afrika. Det går emellertid inte att säga att det nödvändigtvis förenar olika klassintressen vilket ett hegemoniskt historiskt block kännetecknas av (Cox, 1983:168,169). Trots att analysmaterialet är fokuserat på Kinas närmande till Afrika är det att observera att Kina samtidigt tycks rikta sig mot en större publik, även om det i första hand inte är talan om en universell diskurs. I analysmaterialet uttrycker nämligen Kina inom ramen för SSC på ett återkommande vis en vilja att ändra den internationella ordningen och stärka utvecklingsvärldens position i världen. Detta handlar rimligen inte om ett förenande av olika klassintressen utan snarare av lika klassintressen.

8.3 Mot ett kinesiskt globalt ledarskap?

I förhållande till ovan diskussion tycks något ändras i och med Xis tal från 2018 och det handlar inte bara om att *community* i förhållande till resterande analysmaterial för första gången yttras. Det handlar framförallt om att detta tal överlag har en mycket mer universell karaktär än tidigare studerade dokument. Inte minst framhålls detta när Xi säger att Kina kommer att arbeta med Afrika för att uppnå deras gemensamma mål om att utveckla en närmare sino-afrikansk komunitet för att sen sprida en sådan gemenskap till mänskligheten. Överlag talar Xi i mer allomfattande termer och tycks inte längre bara vilja stärka Afrika och utvecklingsvärlden, utan nu hela världen. I en tid som bland annat präglas av protektionism och unilateralism, uppges Kina ta sitt ansvar för att bidra till mänskligheten. Detta kan inte minst kopplas samman med Asantes (2018:263) uppfattning om att Trumps protektionistiska idéer stärker SSC

8.4 Tidigare och fortsatt forskning

För att på ett mer övergripande vis förankra tidigare diskussion till den tidigare forskning som har gjorts inom ämnet, finns det vidare kopplingar att göra. Dessa bör förstås utifrån den kontext att Kinas närmande till Afrika präglas av två motsättande läger på den politiska samt akademiska arenan innehållande en ofta sino-baserad okritisk diskurs alternativt en tenderande västerländskbaserad kritisk diskurs (Asante, 2018; Kopiński et al, 2011; Moyo, 2016). I linje med den mer kritiska diskursen är det framförallt att notera att diskussionens resonemang underbygger Kopiński et al (2011) och Asantes (2018) argumentation liksom den västerländska uppfattningen jag ämnade

granska. För detta arbetets resultat kan styrka Asantes (2018:259) uppfattningen om att kinesiska tjänstemän motiverar sitt engagemang i Afrika med anspelningar på SSC. Likaså kan resultatet liknas vis Kopiński et al. (2011:129-131) tankar om att Kina i syfte att stärka sina förbindelser med Afrika innehar en retorik präglad av en anti-västvärlden känsla genom betoning på deras delade bakgrund vad gäller kolonialt förtryck. I tidigare diskussion har det även blivit tydligt att Kina ger uttryck för att vilja etablera en ny rättvis internationell ordning där Syds röst kan göras hörd. Det är något som inte minst som kan jämföras med Yilmazs argumentation om att Kinas framväxt kan tolkas som ett alternativ till de befintliga sociala, politiska och ekonomiska strukturer som västvärlden har etablerat. Faktum är att diskussionens resonemang skulle kunna liknas vid den utpräglade västerländskbaserade kritiska diskursen som Moyo (2016:58-64) talar om. Den diskurs som anses utgöras av en tro att Kinas har en hegemonisk kraft och att dess närvaro i Afrika har vuxit fram som ett gensvar till den euro-amerikanska hegemonin. Jag skulle emellertid utifrån en socialkonstruktivistiska ontologi vilja framhålla vissa relativiserande element som bör tas i beaktande av de tolkningar som har gjorts i detta arbete, och därmed lyfta behovet av fördjupad forskning i ärendet.

Inte minst vill jag betona att detta arbete bottnar i mina tolkningar och då jag är själv är präglad av västerländsk kultur kan det omedvetet ha påverkat arbetets resultat. Jag skulle också vilja rikta uppmärksamhet mot det faktum att jag har använt mig av idealtyper som analysmetod med den innebörd att det finns information som faller utanför idealtyperna som inte lyfts. Det är information som skulle kunna ha en relativiserande effekt gentemot arbetets resultat, alltjämt som det kan påminnas om att så mycket som 33,9- 48,3 % av diskurserna har identifieras tillhöra idealtyperna för SSC och steg tre i historiska block. Vidare skall det poängteras att mina tolkningar tar avstamp från studiet av fyra kinesiska toppskicksdokument och att det är möjligt att alternativa interpretationer skulle kunna tas ifall annat analysmaterial hade valts eller om materialet hade varit mer omfattande. Detta visar inte minst på behovet av att i framtida forskning repetera min studie för att styrka eventuellt dementera mina resonemang om att Kina i stor utsträckning kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni.

Vidare forskning hade samtidigt kunnat följa upp arbetets slutsatser för att kunna visa på huruvida Kinas sätt att uttrycka sig i kontexten följer någon trend. Till exempel skulle det vara intressant att se ifall Kinas officiella diskurs vid FOCAC:s nästa toppmöte eventuellt kan gå i linje med Xis kraftigare sätt att uttrycka vid 2018. I samband med detta kan det tittas närmare på förekomsten av ordet *community*, en aspekt som inte har kunnat fördjupas i detta arbete. Jag ser också ett behov av fortsatt forskning där nya dimensioner behandlas. En mycket viktig fråga är till exempel hur Afrikanska nationer, för att inte glömma resten av världen, förhåller sig till Kinas närmande och ifall dessa aktörer

vill bli ledda av Kina. Och skulle Afrika och resten av världen vilja bli ledda av Kina kan det fråga sig om det i sig nödvändigtvis är något negativt som det idag tenderar att antas i västerländska sammanhang. Med avstamp från detta arbete bör särskild uppmärksamhet mer konkret riktas mot frågan gällande hur Afrikanska nationer på olika nivåer förhåller sig till Kinas närmanden, och om de tycks aspirera ett förenande med Kina. Detta är essentiellt då skapandet av ett historiskt block och därmed en ny hegemoni, förutsätter att även Afrika i åtminstone viss utsträckning vill förenas såväl politiskt som ideologisk med Kina och inte bara andra rundan om som detta arbete har visat på. Med det sagt, låt oss till sist inte glömma att jag i detta arbete har tittat på hur olika kinesiska företrädande uttrycker sig. En annan fråga är vad Kina gör i praktiken och den faktiska påverkan deras officiella diskurs får i omvärlden. Slutligen vill jag trots arbetets begränsningar hävda att resultatet av detta arbete inte bara visar *hur* Kina genom den officiella kinesiska diskursen kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Resultatet ger nämligen en antydning om *att* Kina genom den officiella kinesiska diskursen i stor utsträckning kan tolkas ge uttryck för att närma sig Afrika i syfte att etablera ett motstånd mot västvärldens hegemoni

9. Slutsatser

Resultatet från detta arbete kan stärka den uppfattning som jag ämnade granska. Det vill säga uppfattningen om att Kina genom att betona Syd-Syd-solidaritet och gemensamma intressen, vill vinna över afrikanska nationers solidaritet i syfte att utmana rådande världsmakter. Den slutsats vi kan ta är nämligen att Kina med utgångspunkt från analysmaterialet, innehar en diskurs som genom en betoning på SSC-typiska värden närmar sig Afrika. Denna diskurs ger uttryck för att aspirera en ideologisk och politisk förening med Afrika i likhet med idealtypen för steg tre i historiska block. Det är en förening som med en hermeneutisk tolkning med hänsyn till den västerländska hegemonins repressivitet, präglas av mothegegoniska idéer utmärkta av en genomgående antiväst-känsla.

Vidare har analysmaterialet även visat på att det finns anledning att tro att Kina inte bara vill närma sig Afrika i ett motstånd mot västvästvärldens hegemoni, utan snarare riktar Kina sig till hela utvecklingsvärlden. I samtliga studerade dokument visas det nämligen på kinesiska aspirationer att etablera ett nytt världssystem där Syds intressen skall säkerställas. I Xis tal från 2018 sker emellertid än förändring på så vis att diskursen innehåller en mer universell karaktär. I likhet med idealtypen för steg tre i historiska block, uppger Xi att Kina i en tid som bland annat präglas av protektionism och unilateralism, tar sitt ansvar för att bidra till mänskligheten. Till skillnad från tidigare dokument kan det tyckas bli tydligt att Kina inte längre bara vill stärka Afrika och globala Syd i sin helhet, utan nu hela världen. Detta kan i linje med steg tre i historiska block tolkas vittna om en kinesisk aspiration att etablera en ny världshegemoni där olika intressen förenas. Det är av värde att fördjupad forskning görs inom ärendet för att testa denna uppfattning och att även se ifall Kinas sätt att uttrycka sig i kontexten följer någon trend. Detta med hänsyn till Xis ändrade sätt att uttrycka sig vid FOCAC:s toppmöte 2018.

Slutligen bör det tas i beaktande att analysmaterialet utgörs av fyra kinesiska toppskicksdokument och att det är möjligt att alternativa slutsatser skulle kunna tas ifall annat analysmaterial hade valts eller om det hade varit mer omfattande. Därav behövs fortsatt forskning göras där också andra dimensioner kan inkluderas. Inte minst är det essentiellt att titta på hur Afrikanska nationer förhåller sig till Kinas närmanden och om de aspirerar ett förenande med Kina i ett motstånd mot västvärldens hegemoni. I detta arbete har det kunnat visas på hur Kina likt ett historiskt block, ger uttryck för att närma sig Afrika för en etablering av ett motstånd mot västvärldens hegemoni. Men för att för att denna etablering skall vara möjlig är det nödvändigt att även Afrika, i åtminstone en viss utsträckning, vill förenas med Kina.

10. Litteraturförteckning

Böcker

Acharya, A. (2014). *The End of American World Order*. Cambridge: Polity Press

Brautigam, D. (2010). *The Dragon's Gift: The Real Story of China in Africa*. Oxford: University Press

Bergström, G. & Boréus, K. (2012), *Textens mening och makt : metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, Studentlitteratur, ISBN 9789144074764

Danermark, B. Ekström, M., Karlsson, J.C. (2018) *Att förklara samhället* (häftad), Studentlitteratur, ISBN 9789144116983

Eisenman, J., Heginbotham, E. (2018) *China Steps Out*, New York: Routledge

Eliasson, R. (1995). *Forskningsetik och perspektivval*. Lund: Studentlitteratur

Esaiasson, P. (2017), *Metodpraktikan - konsten att studera samhälle, individ och marknad*, Wolters Kluwer, ISBN 9789139115151

Grimen, H, Gilje, N (2007), *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*, Diadalos, ISBN 9789171732606

Närvänen, A-L. (1999). *När kvalitativa studier blir skriven text*. Lund: Studentlitteratur

Artiklar

Asante, R. (2018). "China and Africa: Model of South-south Cooperation?" *China Quarterly of International Strategic Studies* 4.2 (2018): 259-79. Web.

Bry, S. (2016). The Evolution of South-South Development Cooperation: Guiding Principles and Approaches. *European Journal of Development Research*, 29(1), 160-175.

Campbell, H. (2008). China in Africa: Challenging US global hegemony. *Third World Quarterly*, 29(1), 89-105, DOI: 10.1080/01436590701726517

Cox R. W. (1983) "Gramsci, Hegemony and International Relations: an essay in method" *Millennium - Journal of International Studies* June 1983 vol. 12 no. 2

Cox R.W. i Chase-Dunn, C. et al. (1994) "Hegemony and social change" *Mershon International Studies Review* Vol.38, No2

Dominik Kopyński , Andrzej Polus & Ian Taylor (2011) *Contextualising Chinese engagement in*

Africa, *Journal of Contemporary African Studies*, 29:2, 129-136, DOI: 10.1080/02589001.2011.555189

Feng, Y. (2013): *Global Power Transitions and Their Implications for the 21st Century*. *Pacific Focus*, Vol. XXVIII, No 2 (August 2013), 170-189

Haroz, D. (2011). *China in Africa: Symbiosis of Exploitation*. *Fletcher F. World Aff.*, 35, 65

Kaufman, A. (2010). The "Century of Humiliation," Then and Now: Chinese Perceptions of the International Order. *Pacific Focus*, 25(1), 1-33.

Kopiński, D. Polus, A. Taylor, I. (2011) Contextualising Chinese engagement in Africa, *Journal of Contemporary African Studies*, 29:2, 129-136, DOI: 10.1080/02589001.2011.555189

Moyo, S (2016) Perspectives on South-South relations: China's presence in Africa, *Inter-Asia Cultural Studies*, 17:1, 58-67, DOI: 10.1080/14649373.2016.1138615

Shou, W.M.T (2011). "The West's Neo-colonialism in Africa Unmasked." July 7. www.focac.org/eng/jlydh/mtsyt837629.htm.

Strauss, J. C. "Conclusion: China and Africa Rebooted: Globalization(s), Simplification(s), and Cross-cutting Dynamics in "South-South" Relations." *African Studies Review* 56.1 (2013): 155-70. Web.

Yilmaz, S (2014). China, Historical Blocs and International Relations. *Issues & Studies*, 50(4), 191-222.

Övrigt material

FOCAC - Forum on China-African Cooperation (2009). "Declaration of Sharm El Sheikh of the Forum on China-Africa Cooperation, " November 12. Tillgänglig: www.focac.org/eng/ltada/dsjbzjhy/hywj/t626388.htm.

FOCAC - Forum on China-African Cooperation (2004). About FOCAC. Tillgänglig: https://www.focac.org/eng/ltjj_3/ltjz/

Hu J. (2006). Refererad i Xinhua. *Full text of President Hu's speech at China-Africa summit*. Hämtad 2019-03-28 från http://www.gov.cn/misc/2006-11/04/content_432652.htm

Xi J. (2015). Refererad i crienglish. *President Xi Jinping Delivers Speech at FOCAC Summit: Full Text*. Hämtad 2019-03-27 från <http://english.cri.cn/12394/2015/12/05/4083s906994.htm>

Xi J. (2018). Refererad i chinadaily. *Full text of Chinese President Xi Jinping's speech at opening ceremony of 2018 FOCAC Beijing Summit*. Hämtad 2019-03-27 från <http://www.chinadaily.com.cn/a/201809/04/WS5b8dfd8da310add14f389802.html>

MFA - Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China (2006). *China's african policy*. Hämtad 2018-10-30 från <https://www.fmprc.gov.cn/zflt/eng/zgdfzcc/t463748.htm>